

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Evropski položaj ob zapadnem premirju

Nemški in italijanski pogoji premirja s Francijo so sedaj tudi uradno objavljeni. Angleška verzija o nemških pogojih, o katerih smo na tem mestu že poročali, je z uradno nemško objavo skoraj v celoti potrjena. Za javnost novi pa so samo italijanski pogoji, ki dopolnjujejo že doslej precej jasno sliko o obsegu francoske kapitulacije.

Italijanski pogoji so navidezno milejši od nemških, toda pri njih vrednotenju ne smemo pozabiti na dve zelo važni okoliščini, v katerih sta Nemčija in Italija sprejeli francosko ponudbo za premirje. Obe zaveznici osi Rim-Berlin sta diktirali svoje pogoje manj z vidika kasnejše dokončne mirovne ureditve vseh spornih vprašanj s Francijo, kakor z vidika neposrednih potreb nadaljevanja skupne borbe proti Veliki Britaniji. Druga značilna okolnost, ki nam pojasnjuje razlike v nemških in italijanskih teritorialnih zahtevah nasproti Franciji, pa je obseg nemške, odnosno italijanske vojaške zasedbe francoskega ozemlja pred sklenitvijo premirja. Zato ne more s tega vidika nikogar presenečati, ako je na primer Nemčija — za razliko od Italije — zahtevala zasedbo pretežnega dela onega ozemlja, ki ga je vojaško že zasedla, dočim se je Italija celo glede onih ozemelj, ki so po splošni sodbi spadala med italijanske teritorialne zahteve nasproti Franciji, zadovoljila v glavnem le z njihovo razorožitvijo. Za Italijo pomeni razorožitev nekaterih strateško zelo važnih francoskih ozemelj nekaj podobnega kakor nemška zasedba že osvojenega ozemlja. Medtem ko je namreč Nemčiji z zasedbo osvojenega ozemlja priznana v glavnem le dejansko stanje, je Italija s svojimi pogoji o razorožitvi strateško izredno važnih ozemelj, ki še niso prešla med vojno v njene roke, dejansko dosegla zavarovanje svojih pozicij za nadaljevanje vojne proti Angliji.

Pa še na eno razliko ne smemo pozabiti. Nemčiji je na primer francoska atlantska obala, ki jo po sporazumu o premirju zasadejo njene čete tudi tam, kamor med vojnimi operacijami še niso prodrele potrebne predvsem za nadaljevanje ofenzivnih akcij proti Angliji, medtem ko pretežni del razoroženih francoskih ozemelj služi Italiji predvsem v defenzivne namene, za zavarovanje njenega strateško izpostavljenega sredozemskega položaja. To velja zlasti za razorožitev francoskega kopnega ozemlja v širini 50 km zračne linije od italijansko-francoske meje ter glede Toulona. Glede onega ozemlja pa, ki je v Afriki in ki mora biti po italijanskih pogojih prav tako razoroženo (Tunis, Bizerta, Oran, Alžir in francoska Somalija), odnosno preide že sedaj v italijanske roke (Luka Džibuti in francoski Somalij), moramo za presojo njihovega pomena za Italijo ločiti dve fazi italijanske vojne akcije v sedanjem konfliktu. V prvi fazi, ki je v glavnem še sedanja, bodo vsa ta razorožena ali odstopljena ozemlja za Italijo važna najprej z vidika zavarovanja njenih dosedanjih strateških položajev (defenzivni namen), v drugi fazi pa so tudi že ofenzivnega pomena in namena, v kolikor je pričakovati, da bo morala borbo proti Angliji v Sredozemlju in v Afriki v glavnem prevzeti nase Italija. Kakor pri Nemčiji, gre torej tudi pri Italiji v glavnem le za zavarovanje vseh strateško važnih delov francoskega ozemlja za nadaljevanje sedanje vojne. In kakor pri prvi, tako je tudi pri drugi vprašanje teritorialnih sprememb vprašanje kasnejšega miru, ne pa sedanje vmesne faze, kakršno predstavlja za obe zaveznici osi Rim-Berlin premirje z enim izmed zapadnih nasprotnikov, s Francijo.

V ostalem med nemškimi in italijanskimi pogoji za sklenitev sporazuma o premirju ni bistvenih razlik. Očividna je namreč popolna vzporednost nekaterih pogojev, tako glede izročitve francoskega orožja, francoske mornarice in letalstva, odnosno glede nadzorstva nad vsem tem orožjem, glede ujetnikov, trgovskih ladij, prometa itd. Ostrejšje od nemških pogojev pa so na primer določbe o delovanju posebne italijanske komisije za premirje na vsem razoroženem francoskem ozemlju, kakor je tudi značilno navajanje rokov za razorožitev in izpraznitev razoroženih ozemelj. Ti roki se gibljejo med 10 in 15 dnev. Odgovornost za te časovno fiksirane izpolnitve pada seveda na francosko vlado, kar dopušča domnevo, da bi po preteku 15 dni po sklenitvi sporazuma o premirju mogla nastati nova nasprotja, v kolikor bi francoska vlada ne hotela ali ne mogla izpolniti pogojev o razorožitvi nekaterih ozemelj, zlasti onih v Afriki. Kot sankcijo z italijanske strani smemo v tem primeru očividno dopustiti italijansko zasedbo teh ozemelj, v katerih se bo že pred potekom navedenih rokov gotovo že uveljavil ali okrepil

Popolno preusmerjanje Francije Prepad med Londonom in Bordeauxom ie čedalje globlji — Nova francoska vlada se obrača na Italijo in Španijo — Vedno nove polemike

Bordeaux, 26. junija. AA. (Havas) V diplomatskih krogih primerjajo sedanji položaj s položajem leta 1915. Bavijo se s splošnim vprašanjem Evrope. Čeprav je Francija vojaško oslabiljena, vendar ni nič manj poklicana, da odigra pomembno vlogo na kontinentu, ker je treba vzeti v pretres vprašanja v evropskem okviru. Francoska vlada ničesar ne ve o bodoči mirovni pogodbi, smatra pa za priporočljivo, da se ne preide k proučevanju te mirovne pogodbe takoj, temveč da se razprava o mirovni pogodbi začne obnemem z razpravo o vseh evropskih vprašanjih, ko bo vojna med Nemčijo in Italijo na eni ter Veliko Britanijo na drugi strani končana. Francosko-nemška in francosko-italijanska mirovna pogodba bosta tedaj vključeni v splošno mirovno pogodbo.

Kar se tiče odnosov med Veliko Britanijo in Francijo, poudarjajo, da ni umestno govoriti o ločenem miru v pravem smislu besede in da premirje samo določa konec sovražnosti. Anglija je bila stalno obveščena o položaju. Večkrat je bilo Angliji zastavljeno kako vprašanje, da bi se zvedelo, kakšno bi bilo njeno stališče v primeru, če bi bila Francija prisiljena položiti orožje. Reynaud je 26. maja v Londonu omenjal to možnost. 11. junija je glavni generalštab, ki se je tedaj mudil v

Brillardu, razložil čisto iskreno vojni položaj Churchill. 14. junija sta Reynaud in Baudoin vprašala britanskega ministrskega predsednika, kakšna bi bila angleška reakcija v primeru, če se ustavijo sovražnosti v Franciji. Churchill je odgovoril, da se ne bo spuščal v jalove stvari in da Velika Britanija prevzema nase obveznost, da v primeru zmage postavi spet na noge Francijo v vsej njeni veličini.

London, 26. jun. s. Angleški radio citira danes v svoji francoski oddaji angleške liste, ki javljajo, da ni imel angleški veleposlanik Campbell ob svojem odhodu iz Bordeauxa niti možnosti, da bi se sestel s katerim koli članom Petainove vlade. »Evening Standard«, glasilo ministra lorda Beaverbrooka, piše v zvezi s sklenitvijo premirja med Francijo in Nemčijo in Italijo, da je treba pravi pomen odločitve Petainove vlade razumeti tako, da pomeni več nego samo predajo. Dejansko je to v sedanji svetovni državljanski vojni prestop Francije iz enega vojnega tabora v drugega. Ta vojna ne priznava več nobenih mej, razen onih v človeškem mišljenju. Hitler je mnogo pridobil s tem, ker je poznal to resnico od vsega začetka. List dalje poudarja, da ima Anglija vendarle še mnogo zaveznikov med Francozi, pa tudi med drugimi narodi na svetu.

coske meje, da francoska vlada namerava prenesti svoj sedež v Clermont-Ferrand in sicer še ta teden. Mislijo, da bo jutri prišel na špansko mejo v Henday neki nemški višji uradnik. Z druge strani pa prevladuje mnenje, da bo prišlo do francosko-nemško-španskega sporazuma glede ureditve prometa med Španijo ter zasedenim in nezasedenim francoskim ozemljem.

Nemški poziv francoskim pomorščakom

Berlin, 26. junija. AA. (DNB) Na podlagi nemško-francoske pogodbe o premirju je francoska vlada obvezna poklicati vse francoske trgovske ladje, ki se mude izven francoskih pristanišč, naj se takoj vrnejo v Francijo, če pa to ni mogoče, da odplovejo v kako nevtrarno pristanišče. Zveza oficirjev britanske trgovske mornarice je spet pozvala po radiu svoje francoske tovarise, naj ladje pripeljejo v britanska pristanišča. Na nemških pristojnih mestih izjavljajo, da to pomeni ščuvanje k vstaji ali begu in nezvestobo zastavi. Franciji je zaradi njene obnove potrebno, da je vsak, predvsem pomorščak, na svojem me-

stu in da stori svojo dolžnost. Očividno bodo to spovedili tudi francoski pomorščaki in se bodo prepričali, da ta poziv zveze oficirjev britanske trgovske mornarice ne upošteva pravih interesov Francije in francoskega naroda.

Nemški listi o premirju v Franciji

Berlin, 26. junija. AA. (DNB) »Angriff« poudarja, da je maršal Petain označil pogoje za premirje kot težke, toda častne. To je dokaz — pravi omenjeni list — da današnja Francija priznava moralno opravičilo 24 točk pogodbe o premirju in da spoznava, da odgovarjajo resničnemu stanju. »Hamburger Fremdenblatt« piše, da je najvažnejše dejstvo, da Nemčija v tem trenutku očividno dela na to, kako bi na pravičen način rešila dnevne spore med Nemčijo in Francijo. Vendar bo treba še mnogo naporov, da se ustvarijo trajni pogoji za bodoče mirno sodelovanje obeh narodov. Boj, ki ga bo zljaj Nemčija začela proti Veliki Britaniji, pomeni končen boj za obrambo pravic evropske celine.

Apel Francije na Italijo

Izjave zunanjega ministra Baudoina — „Latinska skupnost Italije, Francije in Španije“

Bordeaux, 26. jun. AA. (Havas). Zunanji minister Baudoin je pojasnil predstavnikom tiska pogoje premirja ter izjavil: Položaj šefa francoske diplomacije je zelo delikaten in to posebno sedaj, kakor to že čutite, ko je Francija razorožena in ko mora francosko ozemlje prenašati tako težko okupacijo. Navzlic temu prevzamem svojo nalogo z zaupanjem. Vem, da je Francija potrebna svetu. Vsi narodi morajo žetiti, da Francija še naprej obstoja. Zgodovina nam dokazuje, da so bili včasih manj zaskrbljeni, kadar so čutili, da je Francija slaba, kot takrat, ko so vedeli, da je preveč močna. To je nauk zgodovine. Če pogledamo mirovne pogodbe, vidimo, da je ona iz leta 1815, ki je določila naše meje, dala Franciji najdaljšo dobo miru v modernem času.

Vem, je nadaljeval Baudoin, da lahko računam na prijateljstvo Zedinjenih držav, ki so nam dale toliko dokazov prijateljstva. Ne dvomim, da nam je ostala ohranjena njihova simpatija. Vem tudi, da lahko računam na simpatije angleškega naroda, ki je bil naš vojni tovariš v borbi, ki smo jo vodili ramo ob ramo. Sma-tram, da govor Winston Churchill nikakor ni bil izraz dvoma globokih občutkov angleškega naroda za Francijo. Mislim, da nemška vlada in nemški narod želita enako kakor francoski narod in francoska vlada, da se s pravičnim sporazumom konča antagonizem, ki je v Nemčiji in Franciji ter v ostalem svetu povzročil veliko nesreč in toliko ruševin. Že-

lim, da se spori, ki so nastali med italijanskim narodom in nami, končajo prej, preden bo definitivno instrument uredil vsa vprašanja, ki so nas ločila. Med našima obema narodoma obstoja tako na latinskem kakor na krščanskem polju solidarnost, ki je nobena vlada, ne francoska ne italijanska ne moreta oporekati. Naša dva naroda bosta ostala zvesta civilizaciji ter je zato potreben sporazum med njima. V teh bolehnih dneh, ki jih preživljamo, je španska vlada, s katero nas veže toliko zvez, nudila Franciji pomoč, ki je ne bomo pozabili.

Toda moje zaupanje sloni v prvi vrsti na veri, ki jo imam v svojo lastno državo. Če mislim nanjo, imam potrebno moč izpolniti težko nalogo, ki me čaka pri postavljanju osnov velikega dela, ki bo bistven element rekonstrukcije Evrope. Boudite prepričani, da posvečam tej nalogi vse svoje moči. Računam tudi na sodelovanje vseh, v prvi vrsti vas. Svet bo sodil Francijo po sliki, ki jo boste vi dali inozemstvu o njej. Ne pozabite pri izvrševanju svoje naloge kot informatorjev na odgovornost, ki jo s tem prevzamete. Stalno morate upoštevati tudi splošne interese. Spomnite se, da je domovina predvsem bratstvo. Izognite se vsemu, kar bi ogrozilo bodočnost države. Sedanje preizkušnje dovolj dokazujejo, iz česa obstoji francosko edinstvo. Od nas je odvisno, da ga z ničemer ne okrnemo in da brez prenehanja delamo na njegovi okrepitvi in dvigu.

Francoske razlage o pogojih premirja

Francosko orožje se ne bo porabljalo za boje proti Angliji — Podrobnosti o pogajanjih pri Compiègneu

Bordeaux, 26. junija. AA. (Havas) V zvezi z objavo vsebine sporazuma o premirju razen podrobnosti, ki jih je podal zunanji minister Baudoin v svojem poročilu zastopnikom tiska o pogojih premirja, smo dobili v dobro obveščenih krogih nekaj dopolnilnih pojasnili.

Na sestanku v compiegneskem gozdu je general Keitel dejal, da je Nemčija prisiljena nekoliko strožje postopati s Francijo zaradi nadaljevanja vojne z Veliko Britanijo. Ko bodo sovražnosti prenehale, se bo modaliteta zasedbe verjetno popravila. Ena temeljnih točk pogajanj je bila, da se Nemčiji ne izroči nobeno orožje, ki bi moglo biti namenjeno Angliji. Nikdar ni bila francoska vlada mnenja, da bi mogla odstopiti svoje brodoge. Tako je prišlo, do tega, da se brodoge ohrani za varstvo našega kolonialnega imperija. Niti Nemčija niti Italija nista imeli pred očmi uničenja našega brodogarja. Tako je bila odstranjena temeljna ovira, ki bi mogla dovesti vse na kocko.

Kar se tiče francoskega letalstva, ki je zeln zmanjšano zaradi srditih bojev v zadnjih mesecih, se tudi ne more staviti v službo proti Angležem. Letala sploh niso bila izročena, temveč razorožena in so bili motorji demontirani in spravljani v nadzorstvene postaje. Komisija za premirje bo posloval v obsejnim pasu nasproti Nemčiji in Italiji, da uredi pogoje zasedbe in temeljna vprašanja za prodajo blaga in zalog ter morebitnega prehoda iz zasednega v nezasedeno ozemlje, dalje zaradi ureditve vprašanja radijskih oddaj itd. V francosko-nemški komisiji za premirje bo Francijo verjetno zastopal general Huntziger, v francosko-italijanski komisiji pa eden od admiralov.

Pogajanja na Nemčijo so v začetku potekala hladno, toda korektno. Ta ton je pozneje nekoliko popustil sprito lojalnega postopanja med dvema vojakoma. Nemško zastopstvo ni zamudilo niti ene prilike, da pohvali junaštvo francoske vojske. Francoski vojniki so se borili hrabro. Francoska vojska je storila še več kakor pa samo

rešila čast, storila je tudi to, kar se je zdelo nemogoče. Ko se je 5. junija začel boj za Francijo, je 55 francoskih divizij imele pred seboj 140 nemških divizij, katerim je treba pristeti še 11 blindiranih.

Demarkacijska črta

Berlin, 26. jun. p. Demarkacijska črta, ki loči zasedeno in nezasedeno francosko ozemlje v smislu čl. 2. nemško-francoskega sporazuma o premirju, gre od švicarske meje pri Ženevi preko Parey le Moniala in Bourgesa 20 km vzhodno od Toursa. Od tam dalje gre 20 km zapadno od železniške proge Tours-Angers na Angouleme in dalje preko Libourne in Mont de Marsana čez Orthes do španske meje.

Delo generala de Gaullea

London, 26. jun. s. (Reuter.) General de Gaulle je izjavil danes, da priprave za sestavo francoskega narodnega odbora v Londonu dobro napredujejo. De Gaulle je dalje poudaril, da bo ta odbor sestavljen popolnoma neodvisno od vsake prejšnje politične aktivnosti in Franciji.

De Gaulle je prevzel tudi sestavo prve legije francoskih prostovoljcev v Angliji. V to legijo bodo vstopili vsi oficirji in vojniki francoske vojske, ki se sedaj nahajajo na angleških tleh. Angleška vlada jim bo nudila vso možno podporo ter bo poskrbela tudi za njihovo oborožitev. General de Gaulle organizira tudi zavod francoskih tehnikov in znanstvenikov v Angliji, ki bodo skupno z Angležmi delovali znanstveno na polju oborožitve.

Zaloge bencina v Franciji

London, 26. jun. s. (Reuter.) V merodajnih angleških krogih je enkrat se ne morejo točno oceniti, kakšne koristi ali kakšno škodo bo imela Nemčija od okupacije Francije. Nemčija bo v Franciji dobila precejšnje zaloge bencina, pač pa so bili baje pregovorniki v severovzhodni Franciji vsi porjavljeni, preden so jih Nemci zasedli, tako da bodo za delj časa neuporabljivi.

Vloga Italije v vojni proti Veliki Britaniji

Italija ne bo sodelovala pri neposrednem napadu na Anglijo, prevzela pa bo nase borbo proti britanskemu imperiju

Rim, 26. junija. AA. (Stefani) O zadnjem razdobju vojne proti Veliki Britaniji piše »Giornale d'Italia«: Italija bo odigrala važno vlogo, ker se ne bo neposredno od sodelovanju z nemškimi silami udeležila napada na britansko otočje, pač pa se bo morala boriti proti vsepovsod razstresenim britanskim silam, na katerih po izjavi angleških politikov temelji odločilna angleška moč. S tem, da bo onemogočila promet in britansko mornarico v Sredozemskem in Črnem morju, bo Italija oddaljila od britanskih otokov velike enote britanskega brodogarja. Razen tega Italija veže v Egiptu 250.000 britanskih vojakov, ne da bi računala pri tem tudi sile, ki so zaposlene v Keniji. Italijansko letalstvo je bilo naperjeno proti letalskim pomorskim oporiščem Anglije na Malti, v Aleksandriji in v Egiptu ter proti oporiščem v Sudanu in Adenu. Britanska reakcija se je posebno pokazala pri napadih na odprta mesta in na civilno prebivalstvo. Napadi angleških letal dokazujejo, da Italija ne more priznati angleškimi oporiščem na Sredozemskem morju. Uničenje teh oporišč je vprašanje pravice in varnosti Italije, kar je eden razlogov, zakaj je Italija šla v vojno.

»Tevere« piše o položaju ob premirju in pravi, da bo angleški ministrski predsednik Churchill odšel edini šef zavezniškega vrhovnega sveta. Angleži so zdaj prisiljeni boriti se sami brez pomoči ostalih narodov. Anglija je izgubila možnost posluževati se oporišč v Toulonu, na Korziki, v Bizerti in Oranu, kakor tudi francoskega brodogarja. Napad sil osi Rim-Berlin bo vsmerjen na angleško brodogarje v Egiptu in proti angleškemu ozemlju samemu. Boj bo potekal najodločneje.

London, 26. jun. s. (Reuter.) Današnji »Times« se bavijo v uvodniku z reakcijo v Nemčiji glede na sklenitev premirja s Francijo. List opozarja na dva momenta: na nemške napovedi o novi ureditvi kontinentalne Evrope ter na grožnje Angliji. Glede slednjih pravi list, da Angliji pač niso več potrebne, ker se že tudi brez njih zaveda nevarnosti, ki ji prete. Anglija tudi dobro ve, da tvori severna francoska

Nemški listi o napadu na Anglijo

Berlin, 26. jun. e. Snačni berlinski listi so izšli z novim geslom: »Anglija ni več vladar nad evropskim kontinentom, temveč evropski kontinent dikтира Angliji.« Listi pišejo v glavnem o načinu in izvedbi napada na Anglijo. Pravijo, da bo to spet bliskovita vojna in so bili storjeni zaradi tega že vsi potrebni ukrepi.

»Berliner Börsenzeitung« piše, da se bo bliskovita vojna uporabila tudi proti Angliji, ker so Nemci prepričani, da je ta način vojskovanja najbolj uspešen glede na učinek, pa tudi najbolj človeški, ker se z njim najmanj ubija, ter tudi najbolj ekonomičen, ker se z njim troši najmanj vojnega materiala.

Rimske sodbe

Curib, 26. jun. z. Petnajstidnevni rok za demilitarizacijo obmejnih pasov po določbah italijansko-francoskega premirja tolmačijo v rimskih krogih po poročilu »Neue Zürcher Zeitung« kot znak, da je to tudi približni datum glavnega napada na Anglijo. Objava besedila sporazuma o premirju je napravila konec raznim fantastičnim domnevam, ki so bile razširjene ponekod po svetu. V zunanjem ministertvu so odklonili inozemskim novinarjem vsak komentar, k določbam premirja, češ da se nanaša sporazum o premirju izključno na vojaške in stratežične zadeve.

Clermont-Ferrand, začasna prestolnica?

Madrid, 26. junija. AA. (Reuter) Španska poročevalska agencija poroča s fran-

italijanski vpliv. Na druge konflikte, ki bi utegnili nastati na primer zaradi odpora francoskih kolonij proti sklepom vlade v Bordeauxu, trenutno še ne moremo misliti, ker je dejansko stališče teh ozemelj še dokaj nejasno. Že sedaj pa ne smemo prezreti važnega preokreta ob Pacifiku, kjer je Japonska začela izkoriščati trenutni položaj v Evropi po francoski kapitulaciji z osvajanjem francoske Indokine, kakor je to bilo pričakovati. Japonska se s tem dejansko že angažira v sedanji vojni na strani veleisl osi Rim-Berlin, četudi ne še s formalnim vstopom v vojno. Tudi za Zedinjene države nastaja v tej zvezi povsem nov položaj, ki ga morajo pri svojih odločitvah glede podpore Angliji resno upoštevati. Znano je namreč, da so Zedinjene države kazale doslej svojo vsestransko interesiranost bolj glede razvoja ob Pacifiku kakor pa glede onega v Evropi.

Vedno bolj konkretno se nemške napovedi o bližnjem bliskovitem napadu na Anglijo, ki se zdi le še vprašanje kratkega časa. Čim se bo to zgodilo, smemo računati tudi z večjo ofenzivno aktivnostjo Italije in Japonske ter z vzporeditvijo njihovih akcij za istočasno rušenje britanskega imperija. Zdi se, da je odsev tega novega položaja,

ki je nastal s francoskim premirjem, tudi v predvčerajšnjih izjavah angleškega ministrskega predsednika. Churchill je v svojem nenavadno rezerviranem govoru potrdil v glavnem tri važne stvari: notranji razkol v Franciji, nesoglasja med Francijo in Anglijo ter negotovost glede nadaljnje usode francoskega brodogarja in francoskih kolonij. Znova je potrdil odločno voljo Anglije, da nadaljuje svojo borbo, pristavil pa je, da je položaj »negotov in temen«.

Končno zaslužio pozornost še večerajšnje izjave francoskega zunanjega ministra Baudoina, zlasti v onem delu, v katerem govori o potrebi »sporazuma za likvidacijo dosedanjega antagonizma, in o svoji želji, da se »spori, ki so nastali med italijanskim narodom in nami, končajo še prej, preden bo dokončni instrument uredil vsa vprašanja, ki so nas ločila«. Baudoin torej nakazuje možnost dokončnega sporazuma med Francijo in Italijo še pred sklenitvijo skupnega miru po sedanji vojni. Ako upoštevamo nadalje njegove poklone Španiji, lahko izrazimo domnevo, da je želja francoske vlade v Bordeauxu sklenitev popolnega sporazuma in čim tesnejšega sodelovanja vseh treh latinskih narodov v Sredozemlju.

Anglija razširila blokado na Francijo

Poizvedovalni vpadi angleških čet na francosko ozemlje in uničevanje nemških obrambnih naprav

London, 26. jun. s. (Reuter). Uradno je bilo danes popoldne objavljeno, da je odsej angleška blokada razširjena na vso francosko obalo. Vse ladje, ki niso na poti v Francijo, ali odhajajo iz Francije, bodo odslej podvržene običajni kontroli za vojno-tihotapsko blago. Ta preiskava bo veljala tudi za ladje, ki gredo k južni francoski obali, in sicer bodo ladje preiskovane v Gibraltarju.

Nadalje bodo odslej preiskane tudi vse one ladje, ki plovejo v španske in portugalske luke.

London, 26. jun. s. (Reuter). Ministrstvo za informacije je izdalo danes popoldne komunikacije, v katerem javlja o uspešnih skupnih napadih angleškega letalstva, mornarice in vojske na razne točke obale, ki je v nemški posesti. Komunikacije pravi: V sodelovanju z letalstvom so večerj mornariki in vojaški napadali oddelki izvedli več večjih izvidniških napadov na sovražno obalo. Na več točkah so bile izkrcane čete. Prišlo je do bojev in so bile sovražniku prizadete velike izgube. Nekaj sovražnih vojakov je bilo tudi ujetih. Napadali oddelki so v teh operacijah zbrali mnogo koristnih informacij. Na angleški strani ni bilo žrtv pri teh napadih.

K temu poročilu pripominjajo v angleških merodajnih krogih, da je Nemčija zasedbo vrste držav od Norveške pa vse do španske obale prevzela veliko odgovornost, da obale vseh teh držav štiti. To nismo ji bo tem težje izvrševati, ker ne razpolaga z zadostno vojno mornarico. Zlasti ob obali Rokavskega preliva so an-

gleški oddelki uničili v Franciji že mnogo nemških obrambnih priprav.

Ugledni francoski državniki v Londonu

London, 26. junija. AA. (Reuter) Listi poročajo, da so prispeli v London bivši predsedniki francoske vlade Herriot, Paul Boncour in Leon Blum. Tudi bivši ministri Mandel, Campinchi, Delbos in Cot so na poti v London.

Francoski veleposlanik pri Halifaxu

London, 26. junija. AA. (Reuter) Francoski veleposlanik v Angliji Corbin, je obiskal danes lorda Halifaxa.

Sikorski pri Churchill

London, 26. jun. s. (Reuter). Sinoči je posetil ministrskega predsednika Churchilla poljski ministrski predsednik general Sikorski. Kakor uradno poročajo, je razgovor obeh ministrskih predsednikov veljal vprašanju bodočega položaja poljske armade v Angliji in vlogi, ki jo bo igrala poljska armada v Angliji.

Vojni darovi angleški vladi

London, 26. jun. s. (Reuter). Finančni minister Wood je sporočil danes, da so zadnje dni poslali privatniki finančnemu ministrstvu za 3 in pol milijona funtov darov in brezobrestnih posojil. Neki neimenovani privatnik je sam nakazal četr milijona funtov.

Eden napoveduje bližnji napad na Anglijo

Angleški vojni minister izraža prepričanje, da bo Anglija odbila vse nemške napade na angleške otoke

London, 26. jun. s. (Reuter). Nocoj ob 21.15 je govoril po radiu angleški vojni minister Eden. Govor so prenašale poleg angleških vse radijske postaje v Zedinjenih državah. Uvodoma je dejal Eden, da se bliža čas, ko se bo začel napad sovražnika na Anglijo. Letalski napadi zadnjih noči pomenijo v tem oziru začetek. Prepričan sem, da bomo ta napad odbili. Glavni razlog za to leži v značaju angleškega naroda. Vojna v Franciji je pokazala, da zmaga ne zavisi od utrd, temveč od človeške volje. Ves svet gleda danes na Anglijo. V tem velikem trenutku mora vsakdo izvršiti svojo nalogo. V primeru sovražnega napada naj vsakdo ostane na svojem mestu, kajti izkušnje so pokazale, da so begunci na cestah pripomogli k porazu v bitki za Francijo. To se ne bo zgodilo v Angliji. Anglija ima zelo močno letalsko brodogradnjo. Če doslej je imelo sovražno letalstvo kljub ugodnejšemu položaju velike izgube. Ko bo angleško letalstvo branilo lastno ozračje, bo lahko sovražniku prizadelo še mnogo večjo škodo. Ni sicer mogoče nikomur zagotoviti, da bo varen pred letalskimi napadi. Letala bodo morala braniti pred sovražnimi napadi predvsem tovarne, letališča in druge objekte, ki so važni za nadaljevanje vojne.

V Anglijo prihajajo vedno novi oddelki zaveznikov vojsk in vojsk iz imperija. Nikdar ni imela Anglija zbranega večjega stila vojakov doma. Te sile so dovolj močne, da preprečijo vsak sovražni napad. Ne smemo sicer podcenjevati sovražnika, toda ta bo s tem, da bo moral v primeru napada na Anglijo zalagati svojo vojsko preko morja, prišel v isti neugoden položaj, v katerem smo bili doslej mi, pri tem pa ni niti ne imel nadoblasti nad morjem. Anglija bo deležna vedno večje pomoči v orožju in municiji iz Zedinjenih držav. Zedinjene države pošiljajo to pomoč v prepričanju, da bo Anglija v vojni zmagala. Angleži bodo zmagali, ker angleški narod zaupa v

svoje visoke ideale. Borba, ki je sedaj v teku, gre za bodočnost človeštva, za večno svobodo duha in mišljenja.

Nemško poročilo

Berlin, 26. jun. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes opoldne naslednje vojno poročilo:

Na napadu ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

V noči na 26. junij so naša bojna letala uspešno bombardirala več letališč in naprav letalske industrije v srednji Angliji. Naknadno se je izvedelo, da je bila 24. junija pred Bayonnem bombardirana neka sovražna okrog 7000 tonska transportna ladja, na kateri je nastalo več silnih eksplozij in požarov.

Neka nemška podmornica je južnozapadno od Irke torpedirala 12.000 tonski oboženi angleški parnik »Saranac« ter dve nadaljnji oboženi sovražni trgovinski ladji.

Od treh angleških letal tipa Bristol - Blenheim, ki so večerj znova poskusili napasti letališče Stavanger - Sola, so naša letalska letala dve sestrelila, tretje pa je ubežalo, ne da bi izvedlo napad. Angleška letala so v noči na 26. junij znova metala bombe v severni in zapadni Nemčiji, ne da bi bila zadela vojaške objekte. Povzročila so le malo škode. Kolikor je doslej znano, so bili 4 ljudje ubiti.

Nemški letalski general Løb padel

London, 26. jun. s. (Reuter). Po poročilih iz Švice je angleško lovsko letalo sestrelilo nad fronto nemško letalo, v katerem se je vozil nemški letalski general Løb, ena vodilnih osebnosti nemškega letalskega ministrstva. General Løb se je pri tem ubil. General Løb je nazadnje vodil nemške letalske operacije nad Nizozemsko in v severni Franciji.

nizozemske meje. Vsa naša letala so se vrnila nepoškodovana.

London, 26. junija. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je objavilo danes popoldne naslednje poročilo o operacijah angleškega letalstva tekom večerašnjega dne in pretekle noči: Večraj so napadale izvidnice angleških bombnikov napade več sovražnih letališč ob francoski obali. V bitki z mnogo večjo formacijo sovražnih lovskih letal, je skupina angleških bombnikov sestrelila tri nemška letala. Večraj podnevi so nadalje angleški bombniki uspešno napadli nemško letališče v Waalhavenu na Nizozemskem.

Danes zgodaj zjutraj so angleški bombniki napadli novo nemško vojaško letališče Bomern pri Bergenu na Norveškem. Bombni napad je povzročil na letališču veliko škodo. Vsa angleška letala so se vrnila.

Pojasnili, ki je bilo objavljeno pozneje, pravi, da je ta napad izvedla skupina bombnikov obalnega poveljstva, in sicer na podlagi informacij, ki so jih ob prejšnjih prilikah zbrala izvidniška letala. Bombniki so vržli pri današnjem napadu več visoko eksplozivnih bomb, ki so močno poškodovale vzletišča, nato pa so bili z zažigalnimi bombami zažigani vsi gozdovi v okolici letališča. Končno so se angleška letala spustila še nizko nad zemljo ter obstreljevala letališče s strojnimi.

London, 26. junija. s. (Reuter). Dodatno k današnjemu komunikaciju letalskega ministrstva javljajo iz ministrstva še, da so bila tri nemška letalska letala, ki jih omenja komunikacije, sestreljena večerj v borbi med 9 angleškimi lovskimi letali tipa Spitfire in 17 nemškimi lovskimi letali tipa Messer-

schmitt 109 nad Severno Francijo. Tri nadaljnja nemška letala so bila v tej borbi težko poškodovana, zadetih pa je bilo najbrže še več drugih nemških letal. Angleška letala so se vsa vrnila. Eskadrila angleških letal je naletela napreje na skupino 7 Messerschmittov, ki so leteli 3000 m visoko. Angleška letala so se dvignila nad nemška letala ter so nato pričela z borbo. Tedaj je prišlo Nemcem na pomoč 10 nadaljnjih letal. Nemška letala so se razdelila v skupine po 2 do 3 in so na ta način nadaljevala borbo. Toda angleška letala so s spretnim manevriranjem prizadela sovražnim letalom težke izgube.

Vojna v Sredozemlju

Rim, 26. jun. br. (Stefani). Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo opoldne naslednje vojno poročilo:

Ničesar ni omeniti o položaju na frontah v Italiji in Severni Afriki. V Vzhodni Afriki so poskušala angleška letala bombardirati Asmaro in Direduo, a brez uspeha. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni. Tudi poskus letalskega napada na Neapelj se je izjalovil, ker so protiletalsko topništvo in lovski letala takoj posegli v borbo in pognali sovražnika v beg.

Kairo, 26. junija. s. (Reuter). O bojih v Afriki poročajo danes samo kratko poročilo vrhovnega poveljstva angleške vojske v Egiptu. Poročilo pravi, da razvijajo angleške čete stalno izvidniško udeleževanje na libijski meji. Ob obali Sredozemskega morja so angleške čete napredovale v Libijo.

Žrtve letalskega napada na Palermo

Rim, 26. junija. AA. (Stefani). Objavljen je seznam žrtv letalskega napada, ki je bil izveden na Palermo 23. junija. Pri tej priliki je bilo ubitih 28 ljudi, od njih 8 moških, 10 žensk in 10 otrok, mlajših od 14 let. Število ranjenecv znaša 168. Največ jih odpade na ženske in otroke.

Sklicanje italijanskega ministrskega sveta

Rim, 26. jun. br. (Stefani). Za soboto, 6. julija, ob 10. popoldne, je sklican ministrski svet.

Rim, 26. junija. AA. (Stefani). 15 minut po polnoči so zapustili Rim s posebnim vlakom egiptski diplomatski in konzularni predstavniki. Z istim vlakom so odpotovali iz Italije tudi egiptski novinarji in državljani, ki so se poslovno mudili v Italiji.

Spremembe v turški vladi?

Carigrad, 26. junija. p. V dobro obveščeni krogih zatrjujejo, da bo v kratkem prišlo do sprememb v turški vladi z namenom, da se turška zunanja politika usmeri v pravcu stroge nevtiralnosti. Vesti o potovanju zunanjega ministra Saradzogla v Moskvo so bile demantirane tako v Ankari kakor v Moskvi, ne zanikajo pa vesti, da bo v kratkem odpotovala v Moskvo posebna turška delegacija.

Veliko pozornost je izzvala vest, da je sovjetski zunanji komisar Molotov naprosil bolgarskega in rumunskega poslanika v Moskvi, naj obvestita svoji vladi, da predložita termin za pričetek pogajanj o aktualnih problemih, ki se tičejo vseh treh držav.

Izredna polnomočja guvernerja Indije

London, 26. junija. s. (Reuter). Spodnja zbornica je danes sprejela v drugem čitanju zakon, ki daje generalnemu guvernerju Indije izredna polnomočja. Minister za Indijo Amery je v daljšem govoru utemeljeval potrebo takih polnomočij z dejstvom, da bi se utegnili zgoditi, da bi bile prometne zveze med Anglijo in Indijo popolnoma prekinjene za dalje časa. Amery je sporočil, da bodo nova polnomočja omogočila uvedbo obvezne vojaške službe tudi za vse angleške državljane v Indiji, kar po sedanjih zakonih ni bilo mogoče. Konspiracija bo veljala za vse Angleže v Indiji od 18. do 50. leta. Angleži, ki bodo spoznani kot sposobni za vojaško službo, bodo služili najprej v angleški vojski v Indiji, nato pa bodo dodeljeni drugim enotam, kjer bodo najbolj potrebni. Nadalje bo uvedena tudi obvezna služba za zaščito civilnega prebivalstva in za delo v industrijskih podjetjih.

Odnosi med Madžarsko in Rumunijo

Budimpešta, 26. junija. p. V merodajnih madžarskih krogih ugotavljajo, da so zadnje dni nastale bistvene izpremembe v odnosih med Madžarsko in Rumunijo. Te spremembe ne gredo v prilog izboljšanju medsebojnih odnosov. Madžarski listi obširno pišejo o preorientaciji rumunske notranje in zunanje politike. »Pester Lloyd« poroča, da je narodni poslanec Josef Horvath vložil v parlamentu interpelacijo na zunanjega ministra in zahteval pojasnila glede odnosov do Rumunije. Pričakujejo, da bo grof Csaky v odgovoru na to interpelacijo očrtal stališče Madžarske do Rumunije.

Klici po spremembi vlade na Finskem

Stockholm, 26. junija. z. Dogodki zadnjih dni kažejo na to, da se pripravljajo tudi na Finskem silne spremembe, kakršne so bile izvršene v baltičskih državah. Agrarna stranka, ki je zastopana v vladi s tremi ministri, je zavzela zelo energično stališče glede odškodnine beguncev iz ozemlja, ki ga je morala Finska odstopiti Sovjetski Rusiji. Vlada je v ta namen določila poseben davek, agrarna stranka pa zahteva, da se izvede v ta namen najbolj sežnejša agrarna reforma in oddaja premoženja. Od uditve tega vprašanja je odvisno nadaljnje sodelovanje agrarne stranke v vladi. Na drugi strani prevladuje tudi v socialistični stranki vedno bolj struja, ki se zavzema za čim tesnejše sodelovanje s Sovjetsko Rusijo. Ta skupina je izdala proglas, v katerem zahteva spremembo vlade, razpis volitev in revizijo ustave.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Prodiranje Japoncev v francoski Indokini

Čete, ki so bile izkrcane, so prodrle že 170 km globoko v to francosko kolonijo

Hongkong, 26. junija. s. (Reuter). Po zadnjih vesteh so japonske čete, ki so se izkrcale na obalah francoske Indokine, napredovale že 170 km do Langzuonga.

Angleške oblasti so razstrelile vse mostove, ki vežejo angleško kolonijo v Hongkongu s kitajskim ozemljem. Obmejne straže so bile močno ojačene. V merodajnih krogih pa poudarjajo, da so vse to samo varnostni ukrepi.

Singhaj, 26. junija AA. (DBN). Japonski glavni stan poroča, da so japonske čete v okolici Nankinga in v pokrajini Kwangsi nadaljevale z operacijami v smeri proti meji Indokine. Cilj teh operacij je, da se prepreči pošiljanje orožja preko Indokine v Cunking.

Tokio, 26. junija. AA. (DNB). »Tokio Asahi Simbun« piše, da bo japonska vlada v kratkem povedala svoje mnenje o avtonomiji vzhodne Azije. List pravi, da je japonski zunanji minister Arita na večerajnji ministrski seji posebno poudaril, da se Japonska na vso moč prizadeva da bi preprečila razširjenje vojne na Daljnem vzhodu. Zato vodi Japonska politiko nevmešavanja v evropsko vojno, prav tako pa smatra, da se velesile ne smejo vmešavati v stvari Japonske in vzhodne Azije.

Tokio, 26. junija AA. (Reuter). Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je izjavil, da Japonska še ni prejela odgovora iz Londona na japonsko zahtevo, naj se preprovo prevoza orožja za Kitajsko preko Birme. Na vprašanje, ki so mu ga zastavili časnikarji, je zastopnik zunanjega ministrstva odgovoril, da še ni bil govora o tem, da bi se od sovjetske zveze zahtevala ustavitve dobave orožja Cunkingu preko tako imenovane severozapadne poti.

Japonci za avtonomijo vzhodne Azije

Tokio, 26. junija. AA. (DNB). Japonsko časopisje obširno piše o zahtevi, ki se čedalje bolj postavlja glede vprašanja avto-

nomije vzhodnoazijskega prostora. V zvezi s tem poudarjajo predvsem naslednje:

1) V načelu mora veljati kot temeljna smernica japonske politike nevmešavanje v evropsko vojno.

2) Japonska vlada mora izvajati delavnejsko politiko v tej smeri, da bi preprečila razširjenje sovražnosti na vzhodno Azijo, pri čemer je treba razumeti tudi francosko Indokino in Holandsko Indijo. V tem smislu časopisje zahteva neke vrste Monroevoo doktrino za vzhodno Azijo.

3) Japonska mora dati moralno podporo težnjam osi, da se uvede nov red na svetu. V zvezi s tem časopisje zahteva prijateljsko sodelovanje z Italijo in Nemčijo.

4) Izdati je treba takoj vojaške in politične ukrepe, da se prepreči vsako vmešavanje evropskih držav v japonske razmere. To zahtevo smatra časopisje kot odločilno čimtelj za ureditev odnosov na Daljnem vzhodu.

Japonska priznava samo vlado v Bordeauxu

Tokio, 26. junija. s. (Reuter). Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je danes izjavil, da priznava japonska vlada kot legalno francosko vlado samo vlado v Bordeauxu.

Nadalje je sporočil zastopnik zunanjega ministrstva, da japonska vlada še ni prejela od angleške vlade do danes nobenega odgovora na svojo zahtevo, da ustavi Anglija dovoz orožja na Kitajsko skozi Birmo.

Mandžurski cesar v Tokiu

Tokio, 26. junija. AA. (DNB). Cesar Mandžukua je prispel davi v Yokohamo. Takoj po prihodu se je odpeljal s posebnim vlakom v Tokio, kamor je prispel ob 11.30. Na železniški postaji ga je sprejel in pozdravil japonski cesar z vsemi člani cesarske rodbine, ministri in zastopniki vojske, mornarice in civilnih oblasti.

Amerika in položaj na Daljnem vzhodu

Službeno stališče Zedinjenih držav do usode francoske Indokine še ni znano

London, 26. junija. o. Znani angleški publicist Vernon Barthelet razpravlja danes v »News Chronicle« o položaju na Daljnem vzhodu in prihaja do zaključka, da skušajo japonski vojaški krogi na vse načine izkoristiti položaj, ki je nastal v Evropi. Vedno mnogostevilnejši, čeprav ne odločilni, so znaki, ki kažejo, da bo nastopila na Anglijo in Francijo tudi na Daljnem vzhodu kmalu zelo kritična situacija. Japonski vojaški in mornariški krogi, ki se že od nekdaj pri realizaciji svojih idej ne ozirajo mnogo na odločitve japonskih političnih in diplomatskih faktorjev, bi lahko tudi sedaj ne glede na službeno japonsko politiko pokrenili akcijo, ki bi lahko povzročila Angležem in Francozom ogromno škodo. Anglija bo morala napeti vse svoje sile, da bo ohranila svoj vpliv na Daljnem vzhodu.

Barthelet opozarja pri tem na politiko Zedinjenih držav, ki bi jim izločitev angleškega in francoskega vpliva na Daljnem vzhodu nikakor ne mogla biti všeč. Zedinjene države se že ves čas od pričetka japonsko-kitajske vojne in še bolj po izbruhu vojne v Evropi odločno zavzemajo za status quo na Daljnem vzhodu. O tem so se jasno izrazile pred nekaj tedni, ko je nastalo vprašanje, kaj bo z Nizozemsko Indi-

jo po porazu Nizozemske. Čeprav Zedinjene države še niso podale nikake službene izjave o stališču, ki ga zavzemajo do usode francoske Indokine, vendar ni niti malo verjetno, da bi mogle glede francoske Indokine izjaviti drugačno politiko. Da doslej javno v tej stvari še niso zavzele svoje stališča, je treba pripisati izredno komplicirancemu položaju, ki je nastal spriču kapitulacije vlade maršala Petaina, ki jo vlada Zedinjenih držav za enkrat še zmerom priznava za legalnopravilno Francije.

Panamski prekop zaprt z minami

New York, 26. junija. AA. (Reuter). Mornariško ministrstvo sporoča, da je ameriška mornarica odplula s Havajskih otokov v smer proti Panamskemu prekopu. Del tihoceanske mornarice bo križaril v Antilskih vodah ter v enem delu Atlantskega oceana.

Panamá, 26. jun. z. Brigadni general Devers je izjavil, da sta oba dohoda v Panamski prekop zaprti z minami. Na vprašanje, ali bodo te mine po končanih manevrih odstranjene, je odgovoril: »Morda, morda pa tudi ne.«

Rumunsko-italijanska prometna pogajanja

Bukarešta, 26. junija. AA. (Stefani). Davi se je odpeljal v Rim rumunsko zastopstvo, ki se bo pogajalo za ureditev prometa med Italijo in Rumunijo. V zastopstvu so generalni tajnik trgovskega ministrstva, generalni ravnatelj rumunskih železnic in generalni ravnatelj rečne in pomorskega prometa.

Važna odločitve prosvetnega ministra

Beograd, 26. jun. p. Z ozirom na splošne prilike je prosvetni ministri odredil, da morajo letos izjemno oni maturanti srednjih šol, ki so pri pismenem izpitu dobili iz dveh predmetov slabo oceno, kljub temu delati usmetni izpit in sicer v dne 29. in 30. junija pred komisijo, ki ji predseduje ravnatelj dotičnega zavoda. Oni maturanti, ki so pri usmetnem izpitu dobili iz dveh predmetov slabo oceno in bili zavrnjeni za leto dni, morajo letos izjemno delati ponovni izpit že v jesenskem terminu mesca avgusta.

Nov ban v Skoplju

Beograd, 26. jun. p. S kraljevim ukazom je imenovan za bana v Skoplju bivši minister Živojin Rafajlović. Dosedanj ban Aleksander Andrejević je stavljen na razpoložanje in odlikovan z redom sv. Save I. stopnje.

Iz poštne službe

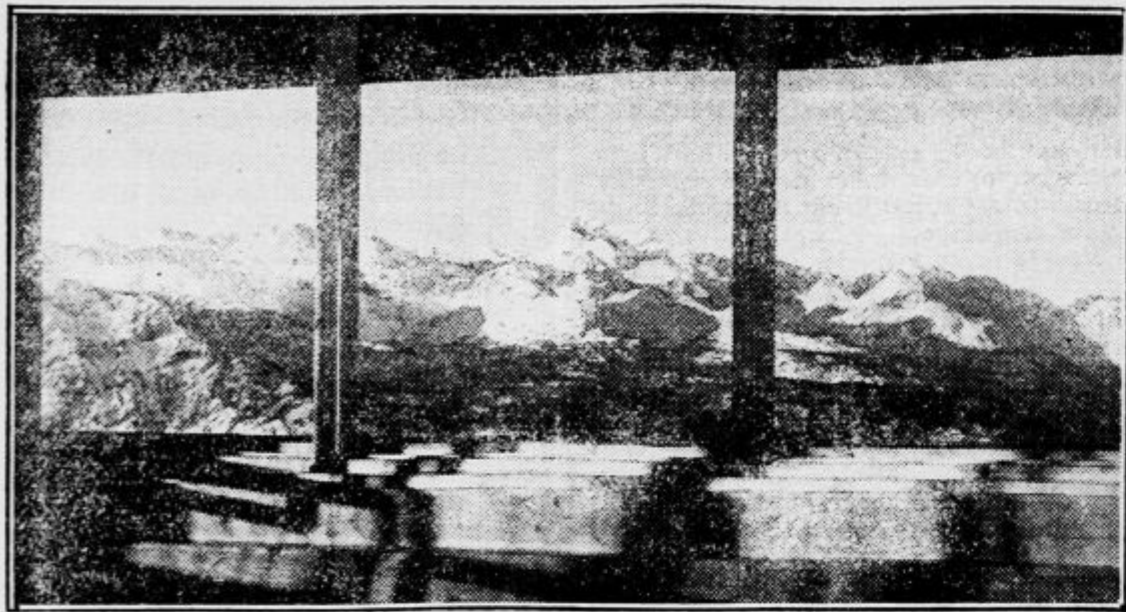
Beograd, 26. junija. p. V poštni službi so premeščeni v dosedanjem svojstvu k pošti Maribor I. Ervin Kolbezen iz Smartna ob Paki, v Smartno ob Paki Frančiška Hladnik iz Rogata, v Rogate Josip Pintarić iz Beltincev, v Mokronog Angela Jandl iz Slatine Radenci, v Vojnik Ana Ribić iz Hrastnika, k pošti Ljubljana V. Pavle Kurinčić iz Trziča.

Vremenska napoved

Zemunska: Polagoma se bo vreme zboljšalo. V severozapadnih krajih se bo zjasnilo, dočim bo v ostalem delu države prevladovalo še po večini ali delno oblačno. Utegnjeno biti tudi nevihte z nalivi. Toplina se bo nekoliko dvignila.

Naši kraji in ljudje

Edinstven pogled iz jedilnice doma na Voglu

Danes se odpre Skalaški dom na Voglu. Ta edinstvena planinska postojanka, ki kraljuje kakor orlovo gnezdo na strmi Rjavi skali visoko nad Bohinjskim jezerom, vzbuja pri slehernem obiskovalcu brezmejno občudovanje, ki se pa v isti meri obnovlja pri vsakem ponovnem obisku. Temu se tudi ni čuditi, saj pogled iz Vogla nudi dejansko svojstveno doživetje. Od Sv. Janeza vodi mimo hotela Bellevue zlozna, dobro uhajena pot preko Storeč ravni na Vogel. V dveh in pol urah dospes na planino Vogel, kjer stoji prijazni Skalaški dom. Oddih na Voglu zaleže vsakomur v dvojni meri kakor po drugih letoviščih.

Ne nasedajte obrekovanju letovišč! Nobenih obolenj v Medijskih Toplicah in na Trojanah

Zagorje, 24. junija
Na Trojanah in v Medijskih Toplicah je že več let v sezoni polno gostov, kar ti dve letovišči tudi zaslužita. Za leto je kljub izrednim časom prav tako prijavljenih precej gostov. Toda nekateri so sedaj prihod odjavili, češ da razsaja v teh krajih meningitis. Podobne govorice širijo o drugih letoviških krajih nekateri, ki jim je mnogo do tega, da bi oškodovali slovenska letovišča.

Informirali smo se na pristojnem mestu in lahko z vso odločnostjo zagotovimo, da v zagorskem okolju že dalje časa ni bilo nobenega obolenja za meningitis. Kar je bilo bolnikov, so se že vsi vrnili iz bolnišnice in ne trpi nihče izmed njih nikakih posledic. Res je, da se je pojavilo več obolenj v litjskem okolju, kjer so bili storjeni vsi ukrepi, da se ta bolezen ne bo več razširjala in da bodo bolniki

ozdravljeni v začasni bolnišnici, ki so jo uredili v Litiji. Medijske Toplice in Trojanane so daleč stran od območja meningitide. Zato je bojazen vseh, ki so prihod odjavili, docela neutemeljena.

V ostalem pa dosedanje prijave pričajo, da letošnji obisk v teh dveh letoviščih ne bo zaostajal za drugimi leti. Pristojni činitelji pa bodo strogo zasledovali zlohotno razširjanje govorice, ki hočejo škodovati našemu tujskemu prometu. Ni še dolgo tega, ko se je širila neresnična govorica, da je v teh krajih dosti vojaštva. Pa ga v resnici prav nič ni. Tujsko-prometno društvo v Zagorju bo rade volje dalo vsa potrebna pojasnila onim, ki se bodo v kakršnikoli zadevi nanj obrnili. Zatorej glede nobenega slovenskega letovišča ne nasedajte zlobnim izmišljotinam, marveč se obrnite na pristojno tujsko-prometno društvo, pa boste dobili vsa potrebna pojasnila.

Močne spremembe v kočevski industriji

Število delavstva na rudniku se je letos še poestorilo — Tekstilna »Slavoteks« je ustavila obrat — Lesno delavstvo se giblje

Kočevje, 26. junija
Sedanjí dogodki v svetu so povzročili globoke pretrse tudi v našem gospodarstvu, velikem in malem. Naša krajevna industrija preživlja deloma močan porast, deloma pa skoraj prav tako močan padec. Male obrtne delavnice so morale nekatere ustaviti delo, ker so njih gospodarji odsonili. Primanjkuje tudi voznikov v lesni trgovini.

Močno je zaznaven porast dela na našem rudniku. Sicer obrat še ni dosegel povojne stopnje, ko je zaposljeval že do 1400 delavcev, in je tudi najbrže ne bo, vendar si marsikdo ni nikdar mislil, da se bo rudnik še kdaj razvil do sedanjega stopnje. Pred leti je bil celo na tem, da ga družba sploh spusti. Dolga leta je delalo na njem zelo neredno komaj 100 delavcev in še manj, sedaj pa znaša število zaposlenih že nad 500. Te dni je vodstvo razglasilo, da sprejme še 50 novih delavcev, med njimi nekaj profesoristov, zlasti kovačev in tesarjev. Mnogo delavcev je namreč na orožnih vajah. Sporedno z delavstvom se je povečalo tudi število uradništva. Okrog 50 rudarjev je prišlo iz Hude jame, kjer se obrat občutno zmanjšuje. Dela se v jami in na dnevnem kopu. Na novo je bil uveden bagerski obrat kakor v povojnih časih. Bager in dve lokomotivi so pripeljali iz Trbovlj. Rudnik je sedaj zaposlil vse sposobne brezposelne v mestu in okolici, mnogi so zapustili tovarne in šli na rudnik, večje število jih je prišlo tudi iz drugih krajev, zlasti iz Hude jame. Vsa rudniška stanovanja so zopet zasedena, kulturnim društvom so bile vzete dvorane za neoznežene rudarje. V stari koloniji, ki so jo že hoteli podreti, zopet popravljajo stanovanjske hiše. Poslopje, namenjeno nekdanj

za bagersko delavnico, bo nastanjeno. Zgradila se bo menda tudi nova naselbina. Delavstvo je sedaj zaposleno celo preko mere, deloma ob nedeljah in praznikih ter izven rednih shiftov. Dolgotrajne krize in že neznosne rudarske bede je vsaj v neki meri in zaenkrat konec.

Kakor rapidno raste obrat na rudniku, tako pada v naših tekstilnih tovarnicah. »Slavoteks« je popolnoma ustavil svoj obrat. Prazno in zapuščeno stoji veliko tovarniško poslopje, ki je včasih sprejemalo vase do 800 delavcev in delavk. »Tekstilana« je tudi skreglo svoj obrat na minimum. Zaposluje še okrog 150 delovnih moči, večinoma žensk, ki delajo le trikrat tedensko. V prejšnjih letih je to podjetje nudilo delno in sorazmerno dobro plačano delo o. 600 ljudem. Te dni zapuščata naše mesto dolgoletni ravnatelj podjetja g. Otta. Kot vzrok slabega obratovanja naših tekstilnih tovarnic se navaja pomanjkanje surovin. Pri tovarni »Slavoteks« so mogli vplivati še drugi vzroki. Delavstvo iz obeh tovarn je kar bežalo na rudnik, kjer se je nudil boljši in stalnejši zaslužek. V času postanka kočevske tekstilne industrije se je vršil ravno obratni proces.

Lesna industrija se z nekimi kolebanji od časa do časa nahaja na občajni višini. Z ustanovitvijo Joštove žage se je število lesnega delavstva povečalo. Zaradi slabih delovnih pogojev je začelo kočevsko lesno delavstvo misliti na svojo strokovno organizacijo. Ustanovilo si jo je in si tudi priborilo prve uspehe.

Važen pojav v zvezi s spremembami v industriji je večja koncentracija delavstva v mestu in okolici, kar bo nedvomno imelo svoj vpliv na kočevsko gospodarsko, politično in sploh javno življenje.

Bruno Moser †

V Zemunu je umrl za posledicami operacije, star šele 47 let, g. Bruno Moser. ki je bil po vsej državi znan veletrgovec z vinom. Iz skromne vinske trgovine je dvignil svoje podjetje na vodilno mesto v državi. Dolgo vrsto let je bil predsednik Zveze veletrgovcev z vinom. Za organizacijo je storil s svojo marljivostjo in vsestranskim požrtvovalnim udeleževanjem mnogo dobrega, saj je s svojim vplivom žel mnogo lepih uspehov. Interese naše vinske trgovine je zastopal tudi na mednarodnih vinarskih kongresih v inozemstvu. Njegova prezgodnja smrt je zatorel za našo vinarsko stroko v vsej Jugoslaviji velika izguba. Kakor drugod po državi, je imel med slovenskimi trgovci z vinom dobre znanje in prijatelje: njegova velika trdnost je zastopala tudi v Mariboru in v Ljubljani. Pogreb uglednega pokojnika bo danes ob 17. iz hiše žalosti v Moserjevi ulici št. 1 v Zemunu na katoliško pokopališče. Naj bo pokojniku ohranjen časten spomin, žalujočim izrekamo odkritosrčno sožalje!

Nastop Karle Šlehanove

Mlada koloraturka Karla Šlehanova, ki bo debutirala v petek zvečer na našem odru v naslovni partiji Donizettijeve »Lucije Lammermoorske«, je absolvirala solopetje na zagrebški glasbeni akademiji, naskor se je dve leti izpopolnjevala pri znanem italijanskem pedagogu prof. Bevilacqua v Trstu. Istočasno je z odličnim uspehom sodelova

la na več koncertih v Trstu nastopila pa je tudi v rimskem radiu. Zavoľjo izvrstnega, lepo barvanega glasu izredne pobožnosti, sočnosti in svežine, ji glasbeni strokovnjaki prerokujejo najlepšo bodočnost. Njen debut na našem odru bo vzbudil tem večje zanimanje, ker spada »Lucija« sploh med najboljše predstave, kjer sodelujejo predvsem: Gostić kot gost, Anžlovar, Lupša, Marčec, Rakovec, Barbičeva. Dirigent: A. Neffat, režiser pa je Emil Frelih. To bo zaključna predstava letošnje operne sezone.

Ob grobu Borisa Jenka

Zopet stoji solnce na onem mestu, kakor takrat, ko si se ga poslednjič razdostil. Tebe ni več, ono pa sije dalje, toda tako ža-

lostno je in otožno, kakor mati, ki je izgubila sina.

Koliko Tvojih tovarišev iz Zakopán in Visokih Tater, ki si se z njimi nekoč plemenito boril, je prišlo medtem za Teboj? Koliko Tvojih študijskih kolegov, Belgijcev, Francozov, Nizozemcev in Nemcev iz Monakovega se Ti je pridružilo?

Sele zdaj, po enem letu, smo občutili vsi, ki smo Te poznali, kako grenka je vrzel, ki je nastala po Tebi. Ni več Tvojega zdravega in iskrenega smeha in ne odločne besede; in najbolj manjka Tvoje najsvežejše dike — značaja in moža-besede.

Mordi Boris, Ti je pa vendar mnogo, mnogo prihranjenega. In to je naša tolažba. Dis.

Drzen vlom na Pobrežju

Maribor, 26. junija
V noči na sredo so drzni tatinski zlikovci izvršili vlom v trgovino gostilničarja in trgovca g. I. Zamuda na Pobrežju. Drzni vlomilci so trgovino temeljito izropali in pretaknili vse kote. Očitno so stikali tudi za denarjem, ki ga pa niso našli, ker spravlja g. Zamuda vsak večer po dnevnem obračunu denar na drugo mesto. Pač na so ukradli 100 kg masti, tobak, večje količine mila, razne posode, nogavice in drugo razno manufakturno blago. Skupno škodo cenijo na din 12.000 do 15.000. Sprito množine ukradenih predmetov je soditi, da so vlomilci, ki so jim morale biti hišne razmere dobro znane, odpeljali blago izpred izropane trgovine. Ker si je težko misliti, da bi ga bili mogli odnesti.

Zanimiv je način, kako je bil izvršen vlom. Vlomilci so se pri tem poslužili mirnega zatija za vlomilsko delo, ki jim ga je nudila nova sosedna stavba. Ki je še v gradnji in ki ima skupen zid s poslopiem, kjer se nahaja Zamudova trgovina. Tako so lahko neopaženo pričeli svoje delo ter napravili v zid odprtino, skozi katero so se potem splazili v notranost trgovine. Po isti poti so potem spravili blago iz trgovine na prost.

Orožniki so pričeli takoj z intenzivnimi poizvedbami, ki že opravičujejo sum v

Z nožem je uničil dve mladi življenji Blazno dejanje ljubosumnega človeka v Štrigovi

Štrigova, 24. junija.
Z bliskovito naglico se je danes raznesla po širni štrigovski okolici pretresljiva vest o umoru 30-letnega posestnika Viktorja Rašpergerja iz Malega Slatnjaka pri Štrigovi in 21-letne Marije Repove posestniške hčeri iz Štrigove, ki sta postala žrtvi ljubosumnega blazneža 27 let starega Karla Makovca, grobarjevega sina iz Štrigove.

Morilec Karel Makovec, znan pretepač deklet, je imel zaradi pretepanja že mnogo posla s sodnijo in je predsedel že leto dni zapora v mariborski kazalnici. Že več let je bil zaljubljen v posestniško hčerko Marijo Repovo iz Štrigove. Ker pa ga ta že nekaj mesecev ni marala, je stalno grozil, da bo ubil njo in njenega ljubimca Viljema Rašpergerja. Že pred tedni je navallil v Štrigovo na Rašpergerja, vendar je bil napad takrat brez uspeha, ker se je Makovec takrat splašil treh Rašpergerjevih spremljevalcev. Tako je takrat prišlo samo do manjšega suvanja. Ob neki drugi priliki, ko je videl Makovec, da Repova govori s svojo bodočo svakinjo, je Repovo vrgel v graben. Vobče je stalno zasledoval Repovo in Rašpergerjeve ter hotel z njimi obračunati. Ljudem je kazal nož, s katerim bo obračunal pri Repovi in Rašpergerjevih. Za glavno borbo se je pripravil tudi z revolverjem, ter je večkrat streljal v bližini Repove hiše.

Za najprikladnejši čas obračunavanja si je Makovec izbral nedeljo zvečer, ko je videl, da je bila Repova pri Rašpergerjevih v Slatnjaku na domu ljubimca Viljema Rašpergerja, ki se je baš tega dne mudil na vojaškem dopustu. Ker je usodnega večera Viljem šel nazaj k vojakom, ni mogel več svoje ljubice spremiti na njen dom v Štrigovo, kar je Makovec pričakoval. Oba zaljubljenca je že vse popoldne čakal na skritem mestu, ali v gozdu ali v žitu in pšenici, kakor mu je pač bolj kazalo. Ker Viljem ni mogel spremiti izvoljenke na dom, jo je spremljal njegov brat Viktor, ki je bil šele nekaj mesecev oženjen v Slatnjaku na majhnem posestvu. Na poti v Štrigovo je planil iz visoke pšenice Karl Makovec z nožem v desnici. Takoj je sunil Repovo v bok in jo ranil. Ko se je z besedami zavzel za Repovo njen spremljevalec Viktor, ga je za-

ZDRAVNIK

hiti k bolniku, da mu pomore s svojim znanjem in nasvetom.
Za ozdravljenje je treba — razen zdravniške pomoči — da tudi sami k temu nekaj doprinesete.

Bolezen slabi bolnika. Treba je torej bolnika in rekonvalescenta hraniti in krepiti.
Najdelejša krepljena hrana za zdrave in bolne je

OVOMALTINE

Ovomaltine se pretvarja 100% v kri in meso. Ovomaltine je močna podpora v borbi zoper bacile.

Za časa epidemije je posebno priporočljivo dodati mleku za predjuzek ali malico 2—3 žličice Ovomaltine, ki vsebuje obilico vitaminov in redilnih sestavin.

Topla ali mrzla Ovomaltine odlično prija. Dobiva se povsod.

CENE NESPREMENJENE.

določeno smer. Policijski daktil-skop je posnel prstne odtise, ki bodo preiskavo nedvomno zelo olajšali. Od ar je bila zanjeta Roganova kriminalna družina. Je to prvi večji vlom v bližnji mariborski okolič. Verjetno je, da gre za novo skupino, ki bo ob priliki poizkusila svojo sračo tudi drugod. Prebivalstvo se opozarja naj bo previdno pri nakupu blaga, ki bi ga kdo ponujal v sumljivih okoliščinah. V takšnem primeru naj s poročilo ljudje svoj sum bližnji orožniški postaji.

Kulturni pregled

Po sezoni v ljubljanski drami

I. Pregled in ocena repertoarja.

Pravkar zaključena sezona v ljubljanski drami se je bila začela z Medvedovim »Kacijanarjem«. Skoraj že pozabljeno delo, ki odraža zapoznele odvse schillerjevskega dramatskega klasicizma, so dali nekvalitetno posamezni aktualni poudarki iz domače zgodovine. Kljub izbrani zasledbi pa »Kacijanar« ni pokazal večje trdovitosti kakor trideset let poprej. Shawov »Hudičev učenec« je prinesel v duhovno ozračje, ki ga je prav takrat pretresala poljska usoda v novi vojni, nekoliko pristne shawovske ironije o heroizmu in vojaških vrlinah. Ta prav zanimiva in kritična, a za tragično obdobje, ko smo čedalje bolj potrebovali moralne in čustvene opore, destruktivna igra, je mogla s svojimi duhovitostmi in paradoksi zabavati um, srca pa ni dosegla. V nastopajočem fortissimu evropske krize se človek ni več mogel duhovno vzdržati ob clownske pisalčki irskega posmehljivca. Igra »Št. 72«, delo češkega dramatika Langerja, se je zgostila okrog velemestnega močvirja in okrog kazalnice. Njen osnovni problem: vrednotne nedolžne žene, ki vzame nase krivdo neznanega ubijalca svojega moža, ker meni, da ga je ubil zaradi nje, je s svojo človeško iskrenostjo nudil tudi gledalcu nekoliko toplote. Čeprav je bila takisto zanimiva oblika te igre, se je vendar pokazalo, da Langer tu ni bil več na višku dramatsko tvornega vzpona. Scribovemu »Kozarcu vode«

ni bilo moči oporekati, saj se — kakor je nekoč zapisal župančič, »iskri še danes v vseh mavričnih barvah vedrega francoskega humorja«. V žgocem duhu časa, ko smo prisostvovali vedno večjemu zapletu zgodovine, je dobila ta stoletna komedija, ki obravnava vojno v času Ludvika XIV., celo neko aktualnost. Značilno je, da je dramatični konflikt našega časa bolj osvetlila Sofoklejeva tragedija »Antigona«. Ob tem skoraj petindvajset stoletij starem delu smo doživeli vsot pretresljivost spora, ki je vereč tudi danes in danes še bolj kakor pred desetletji: spora med tistimi, ki zastopajo večne pravne zakone in onimi, ki samovoljno predstavljajo absolutno moč države. Konflikt med gospodvalno oblastjo in človeškim srcem je nenehno in morda neresljiv tudi z zrelšča petindvajsetih stoletij. In preko prepada tolikih vekov nam govori Sofokles vedno resnično, da morajo države, čeprav bi bile še tako podprte z razlogi javne nujnosti, postaviti svoje meje tam, kjer se začneja čisto kraljestvo osnovnih pravnih zakonov.

Čehovljev »Striček Vanja« nas je postavil v ozračje predrevolucijske ruske družbe, med ljudi, ki modrujejo o bodoči sreči človeštva, sami pa si z značilno pasivnostjo propadajoče družbe in z malenkostni dolgočasne vsakdanjosti zastrupljajo življenje, ki bi sicer imelo materialne pogoje vsaj za trohico tihe sreče ali vedrega zadovoljstva.

S »Stričkom Vanjo« je šel mimo nas odblek časa, ki ga ni več v Rusiji in ki morda prav sedaj izumira po vsej Evropi, časa, ko iz same pasivnosti in idilične brezdelnosti stih ljudi nastajajo drobne življenjske drame. Kamni usode, ki meljejo ali bodo mleti naše življenje, so pač vse drugačni. Molièrov »George Dandin« je v letu tako usodnih dogajanj s svojo igro ženske lakostvi in moške ljubosumnosti in s satiro na preproste, ki silijo v visoko družbo, mogel dati komaj kaj več kot nekoliko teatra, karakterni in situacijsko utemeljene komike. To velja tudi za Courtelinove »Tri komedije«, ki niso v ničemer osvežile repertoarja, kaj šele prinesle kaj novega. Kljub vendar orientalsko lepi in otočni »Praznični cvetoč čenč« je samo vrnil v tekoči repertoar, ni pa bil presenetljiva noviteta.

Z Linhartovo »Zupanovo Micko« in Smoletovim »Verhom« je naša drama počastila slovensko gledališko tradicijo. Pokazalo se je, kako blagodejno je bilo srečanje z našim dramatskim slogom in jezikom iz časa pred stoletjem in sto leti. Z Averdènkovo »Kupčijo s smrtjo« nismo dobili nič takega, kar bi moglo globlje zagrabiti in imeti trajnejši učinek. Ta površna komedija o spekulaciji z zavarovalnico je — kakor prenekatere dramatsko delo — zažvela samo ob polnokrvnosti dveh, treh večjih vlog. Vsi smo pričakovali, da bo edina izvirna slovenska noviteta v tej sezoni. Ferda Kozaka »Profesor Klepec« segla v samo problematiko časa in res pričela za naš »problem z rogovje«, kakor bi dejal Nietzsche, za pasivno zadržanje slovenskega intelektualca v konfliktih javnega življenja. Toda nameravana satira se je že z drugim dejanjem prelomila v veseloljubje, ni pa žal izpolnila nade, ki jo je narekoval čas iz strašne go-

šave njenih vprašanj. Nordijska igra Helge Krogove »Na prisojni strani« je dokaj daleč od vsega, kar boli in muči današnjega človeka socialno. Preizkušnja zakona, nosilne moči nekega ljubezenskega razmerja, je sama po sebi zanimiva naloga za dramatika vsakdanjega življenja. Pisateljica pa je ni rešila ne posebno originalno in ne kaj dosti duhovito. Znatno večjo vrednost je imela Mauriacova psihološka drama »Asmodej«, edina dosedanja dramatska stvaritev priznanega pripovednika: zanimiva zlasti zaradi prodorne razčlenbe treh ženskih duš, ki se vsaka po svoje muči v erotičnem doživljanju in nje ga ovirah. Lenormandov »Strahopelec« je s svojo podobo volhunskega življenja nekoliko posvetil tudi v naše dni, vendar je dramatsko premalo izdelan, da bi bil zapustil kak trajnejši vtis. To velja tudi za salonsko izlikano komedijo Madžara Herczega »Sedma lisica«, ki je s svojo dokaj konvencionalno vsebino — variacije na tema zakon, ljubezen — po zaslugi mojstrskih komediografskih posegov in duhovitega dialoga pripravila vsaj večere zabave in pozabe. Bevkova »Partija šaha« je bila sicer za Ljubljano noviteta, vendar so jo že pre uprizarili v Mariboru in drugod in ni zavabila z napovedjo nečesa novega in neznanega, kakor prej Kozakov »Profesor Klepec«. Tudi v nji se obravnava zakonski trikot, izdajstvo prijatelja, ki se vsili v rodbino in ki skuša zapeljati ženo, dokler se zapletljaj zadovoljivo ne reši. Delo ni brez teatske krvi, vendar ni izdatneje obogatilo dokaj siromahne slovenske komedije.

Za zadnje tedne sezone smo dobili dve veliki dramski deli: Gogoljevega »Revizorja« in Shakespearovega »Hamleta«. Obe sta vedno dobrodošli, tudi tedaj, ko ne prihajata na oder čisto po-

gramsko, marveč zaradi repertoarske zadrege. Poudarjati pomen teh dveh točk »železnega repertoarja« sleherni drame bi bilo v tem hipu odveč. Občinstvo je samo pokazalo, da ga Gogoljev humor še vedno mika in da vidi v »Hamletu« nekako narodno dramo. (In Hamletova melanholija se prav posebno prilaga tragičnim dnem življenja, obdobju dvomov in negotovosti.) Nestrojeva burka »Danes bomo tiči« je vskočila v repertoar brez utemeljene potrebe in vidneje koristi. S Finžgarjevo »Našo krvjo« so hoteli pokazati dramatični odpor našega naroda zoper tujstvo, torej poudariti nacionalen moment, vendar se je polni učinek te tendence razbil na idejno nedognani in dramatsko premalo trdni zasnovi igre. In zdaj je prišla za nameček še Niewiarowiceva veseloigra »Ljubim te...«, zopet večer zabave in cenene pozabe, kozarec iskrega vina v trenutkih melanholije...

Ta bilanca ne razodeva posebno smotrne repertoarske politike. Izmed 22 repertoarskih točk je domačih samo šest (za pet premierskih večerov), kar je odločno premalo, da bi sezona imela svojo hrbtnico v domači dramatik. Repertoarska politika z očitnim poudarkom domače drame pa bi bila ne le upravičljiva, marveč danes bolj kot kdaj potreben smoter. Letos je začelo izostati slehern zastopnik hrvatske ali srbske drame, čeprav pozna mo vrsto novih del, ki bi bila vredna uprizariti v Ljubljani. Če bi hoteli s tem demostrovirati zoper obsojanja vredno nemarnost in smešno grandseignersko omalovaževanje slovenske dramatike s strani beograjskega in zagrebškega gledališča (ostala hrvatska in srbska gledališča so nam pravičnejša), ne bi s tem nič dokazali in še manj dosegli: treba je zagrabiti zadevo na drugem mestu. Prav tako

Sobotna številka „Jutra“

bo izšla v povečanem obsegu in bo bogato nadomestila nedeljsko številko, ki zaradi dvojnega praznika ne bo izšla.

Oglase za sobotno kot nedeljsko številko »Jutra« sprejemamo še DANES IN JUTRI, nakar opozarjamo cenjene naročnike inseratov in malih oglasov.

»JUTRO«.

Domače vesti

Narod in zdravstvo

Brezplačna zdravniška pomoč pa brezplačna zdravila in bolniško zdravljenje — to je življenjska potreba našega naroda. Tako pravi zdravnik dr. Jelena Nikoličeva v daljšem članku v »Politiki«. Razne bolezni kosijo žrtve po naših vaseh samo zato, ker kmetje nimajo denarja za zdravljenje. Za današnje medicino se ne more reči, da je narodna in da ustreza potrebam naših širokih množic. Današnja medicina temelji na trgovskih osnovah in se drži načela: plačaj, pa te bomo zdravili, plačaj, pa boš dobil zdravilo!

Ker so sedanji zdravniški pregledi in zdravila precej dragi, narod pa nima de-

naš kmet nima nobenih koristi od moderne zdravstva. To je eden izmed najbolj nakaznih pojavov današnje človeške družbe. Moderna medicina mora postati narodna svojina in mora služiti onemu, ki je bolan, ne pa onemu, ki lahko plača. Vsekakor je tudi v zdravniških krogih bilo že mnogo razpravljanja o tem vprašanju. Zdravniki sami so uvideli, da nobena znanost ni tako zrela za socializacijo kakor medicina in so poudarili, da morata država in človeška družba v celoti prevzeti skrb za narodno zdravstvo. Pravilno in logično je, da država zagotovi svojim državljanom zdravljenje, bolnišnice in zdravniško pomoč, če ne, da bo krepak in po prirodi zdrav narod postal narod degeneriranecev. To potrebo temeljite izpremembe moderne zdravstva glede na naše siromašno podočje je treba ne samo poudarjati, temveč tudi čim prej izvesti. Brezplačna zdravniška pomoč, brezplačna zdravila in bolniško zdravljenje v do okrevanja — to je življenjska potreba našega naroda.

Ing. PREZLJEV

MORTOMOLJ

prašek in tekočina zanesljivo pokončuje molje v vseh razvojnih oblikah. Zahtevajte ga v drogerijah in specerijah. Navodila in pojasnila daje fitopatolog poob. agronom inž. Prezelj, Wolfova 3, tel. 34-73, Ljubljana

* Službeni list dravske banovine prinaša v 51. številki od 26. junija: Spremembe in dopolnitve uredbe o oporitvi mož od vojaške službe; pravilnik o dopolnitvi pravilnika o postopku ob izdajanju dovolil za pregled in žigosanje meril in merilnih priprav; navodila za uporabo uredbe o enodotnostnem prispevku za narodni invalidski sklad; navodilo za izvrševanje uredbe o prometu s koruzo; odločbo o vlaganju prijave o zalozah blaga; odločbo glede roka za ležanje blaga pri carinskem oddelku na ljubljanskem velesejmu; odločbo o določitvi cen bučnega olja in spremembe v staložu banovinskih uslužbenecv na območju dravske banovine.

* Bolgarski kipar na delu v Zagrebu. Zadnja leta je zavzel eno izmed najvidnejših mest v bolgarski upodabljajoči umetnosti kipar Kiril Todorov. Uveljavil se je zlasti v Italiji. Zdaj ustvarja v Jugoslaviji nekatere pomembne portrete. Pred dvema mesecema je portretiral v Beogradu predsednika vlade Cvetkovića in podpredsednika dr. Vladka Mačka. Te dni pa prispeje v Zagreb, kjer bo portretiral bana dr. Subašića in brččas še nekatere hrvatske predstavnike.

* Kraina avtomobilska cesta vzdolž Jadranskega morja bo dolga 500 km in bo vezala najlepše in najpestrejša kraja naše riviere od Sušaka do Kotora in Ulcinja. Kakor znano, so posamezni predeli že gotovi in tudi že izročeni prometu. Zdjaj pa se bo tehnični oddelek zagrebske banke oblasti potrudil, da bo cesta v celoti čim prej dovršena. Za dela na tej velevezni cesti je določen proračun v znesku 52 milijonov dinarjev, od tega 49 milijonov za Hrvatsko Primorje, ostanek pa za Dalmacijo. Na programu je še obnova cele vrste cest na območju Hrvatske banovine, predvsem pa se mora urediti turistična cesta od Zagreba na Plitvička jezera.

* Društvo prijateljev Sovjetske Rusije za banovino Hrvatsko ustanovljajo v Zagrebu. Društvo bo imelo isti namen kakor podobne lige. Prav za prav ne bo šele pričelo ustvarjati kulturnih zvez med Rusi in Hrvati, marveč jih bo samo obnovilo in nadaljevalo prekinjeno delo. Svetovna vojna in revolucija sta pretrgali nekdanje stike, toda vzajemnost ni prenehala ne z ene ne z druge strani. V Moskvi bo najbrž v kratkem prirejana razstava modernih umetnin Hrvatske in Jugoslavije. Doseči bo treba stike v pogledu književnosti, gledališča, upodabljajoče umetnosti in vseh drugih kulturnih panog. Za ustanovitev no-

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

pogrešamo še kakšnih boljših del iz drugih slovanskih slovstev. Če izvzamemo »Revizorja«, ki sodi že v klasični repertoar, Čehova in kvečjemu še Langerjevo »št. 72«, je bilo ostalo slabo nadomestilo za kakšno učinkovito igro iz sodobne ruske dramatike, ki je ne bi smeli zanemarjati. Tudi klasična dramatika bi lahko bila boljše zastopana. — Namesto Shawa, Courtelina, Krogove, Lenormanda, Herczege bi kazalo pokazati kaj značilnega iz nove italijanske in nemške produkcije; mislim, da je gledališče velik posredovalec duha narodov in da je duh narodov zanimiv v vsakem značilnem dramskem izrazu, vsekakor značilnejši kakor že znane ali za kakšen narod premalo karakteristične stvaritve konvencionalnega značaja.

Zdi se, da repertoarski eklekticism ni imel vodilne ideje, zato je bil repertoar bližji improvizaciji, kakor načrtuemu in smotnemu delu. In vendar je minula sezona potekala v enem najznačilnejših let evropske zgodovine, ko je življenje samo na veliko pisalo drame in žalostre. Tako določa bi se bila morala občutiti povsod, tudi pri gledališkem delu. Dala naj bi repertoarju močno idejno linijo, naslonila ga na domaća dela in samo na resnične vrednote iz tujih slovstev. Upajmo, da bo repertoar nove sezone 1940/41 mogel bolj ko dosedanj upoštevati ta resnobni imperativ naših dni.

M. V. Lomonosov

Ruska kultura se spominja let 1751 letnice smrti slovečega učenjaka in ene najznamenitvejših ruskih osebnosti 18. stoletja, Mihaila Vasiljeviča Lomonosova. Ne le v Rusiji, marveč tudi v nekaterih kulturnih središčih inozemstva so ruski in domači krogi proslavili ta jubilej. Tako je bila nedavno otvorjena v Sofiji razstava foto-

grafij, ki so v zvezi z življenjem in delom Lomonosova in njegove dobe, ki sovpada z znamenito prelomno dobo Petra Velikega. Mihail Vasiljevič Lomonosov se je rodil leta 1711. v kmečki rodbini v arhangelski guberniji in je za mladih let pomagal očetu pri ribištvi. Nepremagljiva želja po spoznavanju in znanju, ki se je kmalu pojavila v tem izredno inteligentnem kmečkem mladeniču, ga je zapeljala, da je iz očetove hiše pobegnil v svet. Kot dvajsetletni mladenič se je po dolgih peripetijah in tavanjih znašel v Moskvi. Tam je živel nekaj časa v hudem siromaštvu, vendar so naposled spoznali njegove izredne sposobnosti in ga sprejeli najprej v petrogradsko akademsko gimnazijo, nato pa so ga poslali v tujino. Studiral je tri leta v Marburgu pri slovečem filozofu Christianu Wolffu, nato pa v Freiburgu pri metalurgistu Henklu. Ko se je vrnil v Rusijo, je postal kurator mineraloškega kabineta v Akademiji, pomočnik profesorja fizike, nato pa profesor Akademije, dokler ni prevzel mesta rektorja gimnazije in univerze. Umrl je leta 1765.

M. V. Lomonosov je bil široko razgledan in mnogostraniski ruski kulturni delavec. Literarna zgodovina ga po pravici uvršča med predstavitelje ruskega klasicizma. Bil je eden najboljših pesnikov dobe Petra Velikega. Uspešno se je polžuval v dramatik, največje zaslug pa si je pridobil na znanstvenem področju. Lomonosov je spisal za tiste čase odlično slovnico ruškega jezika, v traktatu »O koristnosti cerkvenih knjig za ruski jezik« (1757) pa je postavil teorijo o stilu, ki naj ustreza trem poglavitnim slovstvenim vrstam, namreč o vzvišenem, srednjem in nižjem stilu. V svojih knjigah »Pravila za ustvarjanje ruskih verzov« (1739) in v »Učbeniku retorike« je opravil zaslužno delo za razvoj in napredek ruske poezije in teorije ruske

Podaljšali smo

zaradi velikega zanimanja občinstva za poslednji film velike umetnice

Pola Negri: NOČ ODLOČITVE

Danes neprekinjeno zadnjikrat ob 16., 19. in 21. uri KINO UNION — tel. 22-21

PREMIERA

najnovejšega velikega šlagerja Ljubljana drama lepe Poljakinje in huzarskega oficirja. — Film se odigrava v vrtincu evropske špijonaže. — Ob 16., 19. in 21.

HOTEL IMPERIAL

s prvo krasotico ISO MIRANDO. Originalni zbor domskih kozakov. KINO MATICA, tel. 21-24

vega društva se prizadeva večja skupina javnih delavcev iz raznih zagrebskih družabnih krogov. Sevega bo treba podobno društvo čim prej ustanoviti tudi v Ljubljani.

* 70.000 oseb se je v zadnjih treh letih naučilo pisati v Bosni in Hercegovini. Za to ima največ zaslug prosvetna sekcija hrvatskega kulturnega društva »Napredak« v Sarajevu. Samo v preteklem letu je bilo razdeljenih 28.000 abecednikov s potrebnim priborom in 12.000 računov. Ob koncu sezone so bili ponekod izpiti, ki so zadovoljili. Zanimivo je, da se je v Hercegovini naučilo čitati mnogo več žensk kakor moških, v Bosni pa ravno narobe.

FOTO APARATI
VSEH SVETOVNIH ZNAMK!
NAJNIŽJE CENE! CENIKI GRATIS!
DROGERIJA KANC
ŽIDOVSKA UL. LJUBLJANA MARIBOR

* O težavnem stanju advokatov v banovini Hrvatski govori najnovejša številka revije »Odvjetnik«, glasila odvjetniške zbornice banovine Hrvatske v Zagrebu. Odvjetniški poklic je zaradi vojnih prilik brez zaslužka in mnogi odvjetniki vobče nimajo sredstev za življenje. Zato se je v teku meseca maja letos na vsem področju banovine Hrvatske prijavilo odvjetniški Zbornici v Zagrebu samo troje novih advokatov, in sicer dva na Sušaku in eden v Zagrebu. Iz zveze pa je izstopilo osem članov, ki so prestopili v zasebno, državno ali banovinsko službo. V zvezi s tem zahteva glasilo gotovo obzidnost nasproti odvjetniškemu poklicu. Ne zahteva, da bi to bil privilegiran poklic, protestira pa proti temu, da bi bil zapostavljen.

* Kršajevna protituberkulozna liga na Vurbergu pri Ptujih priredi v nedeljo 30. junija, v prostorih gostilne Berlinger na Vurbergu svojo vsakoletno prireditev s srečolovom. Začetek ob 15. uri. Vsi prijatelji protituberkulne borbe vljudo vabljene. V primeru slabega vremena se prireditev preloži na naslednjo nedeljo.

* Dober poznavalec življenja Hrvatov in Srbov na Madžarskem je bil vseučiliški profesor dr. Edo Margalič, ki je te dni umrl v Somboru v starosti 91 let. Po rodu je bil iz Zagreba, študiral pa je na Dunaju, v Parizu in Budimpešti. Vrsto let je bil gimnazijalski ravnatelj v Somboru, potem upravitelj hrvatskega internata v Budimpešti in redni profesor srbohrvaščine na budimpeštanski univerzi. Iz hrvatske literature je prevedel vrsto znamenitih del, med drugim Senoio »Zlatarjevo zlato«.

BRAMORJE in VOLUHARJE

uniči preizkušeno sredstvo Bramorin. Navodila v drogeriji Kanc, Ljubljana, Židovska 1

* Teslićeva tovarna v Sisku je začelo ustavljati delo. Ko so delavci Teslićeve tovarne v terek jutraj kakor običajno prišli na delo, so našli železna vrata tovarne zaprta. Nikdo ni mogel v tovarno. Na vratih je bilo izobešeno obvestilo uprave, da je delo odpovedano 60 delavcem, ker je tovarna potrošila sirovine, ki so ji bile dodeljene in ne more dalje obratovati. Delavci pa pravijo, da je tovarna najbrž zaprta zato, ker so pred nekaj dnevi zahtevali delavski predstavniki od podjetja povišanje medzaprlo naraščajoče dragotne. Zatvoritev tovarne ni v skladu s predpisi o zadnji uredbi, marveč bi se morala prej vršiti pogajanja in bi morale posredovati pristojne oblasti.

* 21 milijonov dinarjev za nove gradnje zagrebskega vseučilišča je izročilo ministrstvo prosvete zagrebski podružnici Državne hipotekarne banke. Posamezni čimtelji zagrebskega vseučilišča pa se še niso mogli sporazumeti, kako naj se ta glavna porabi. Če letos ne bodo začeli graditi pravne fakultete na Mažurčičevem trgu, se bo v ta namen določena vsota 10 milijonov razdelila na veterinarsko, tehnično in kmetijsko-gospodarsko fakulteto, ki že zidajo svoje palače. V terek popoldne so se

proze. Literarno pokolenje, ki se je pojavilo v Rusiji z začetkom devetnajstega stoletja, je sicer v mnogem pogledu enostransko klasicistično poetiko Lomonosova, vendar ni dvoma, da so njegove teorije izvršile v razvoju ruske literature podobno pionirsko delo, kakor v Franciji delo Lomonosovljevega starejšega vzornika Boileaua. Lomonosov je nadalje mnogo podpiral prevajanje iz tujih jezikov v ruščino, in prav tej živahni prevajalski delnosti gre hvala, da je bila ruska jezika v drugi polovici osemnajstega stoletja kulturno včlenjena v zapadnoevropski razvoj.

Ni manjši ni bil pomen M. V. Lomonosova na znanstvenem področju. Ta predstavitelj ruskega klasicizma, »ruski Lessing«, kakor so ga imenovali nekateri, je izvršil obsežno delo za organizacijo Ruske akademije, ki je bila ustanovljena v Petrogradu leta 1725. Predvsem pa je izdelal statut za prvo rusko univerzo, ki je bila otvorena v Moskvi leta 1755. Kot znanstvenik je Lomonosov anticipiral kinetično teorijo toplote in načela ohranitve materije in energije. V znanstvenih spisih je razodel vpliv svojega nemškega učitelja Wolffa, vendar kaže tudi tu samostojno mišljenje. Ta učenjak, ki je združeval v svoji duši, tako polni zanosa in vzvišene radovednosti inteligentnega ruskega kmeta, pesniška občutja s strogo znanstvenim mišljenjem, je prvi v Rusiji postavil mehanično koncepto vsesirja. V tedanji borbi med duševnim mračnjastvom in svobodnim mišljenjem, ki mu je dajal mnogo podnehta reformator Peter Veliki, je delo Lomonosova pomenilo veliko in do neke mere smelo kulturno dejanje. Zaradi tega se zlasti današnja Rusija po vsej pravici spominja moža, ki je bil prvi ruski učenjak evropskega formata in začetnik tiste filozofske smeri, ki je z modernim dialektičnim materializmom dosegla svoje najskejnejše meje in konsekvence.

sestali rektor in dekani vseh fakultet in razpravljali o tem, kako naj se investira celotna vsota 21 milijonov dinarjev, ki je zdaj na razpolago.

* Neurja se še venomer vrstijo v raznih predelih Jugoslavije, posebno pa obiskujejo vojvodinske pokrajine. V Novem Sadu in okolici je v ponedeljek zvečer padla toča, debela kakor kurja jaca in je napravila mnogo škode na posevkih in na sadnem drevu. Na mnogih hišah je pobila okna. Zelo huda nevihta je spet obiskala Slavonški Brod in okolico. Vihar je raval drevesa in odnašal celja ostrašja. Velik del sadovnjakov je popolnoma uničen. V parku kraljice Marije je vihar z orkansko silo izruval in podrli večje število dreves. Iz okolice prihajajo poročila o veliki škodi po toči. Porušilo se je tudi nekaj hiš. K sreči ni bilo človeških žrtv.

* Srečanje na policiji. Šofer Milan Slišković iz Osijeka rad pogleda v čašo in je nedavno večer prišel nekoliko vinjen domov. Z ženo Marijo sta se sprla in je Milan v jezi zagnal stol vanjo, nakar je žena pobegnila, Milan pa se je vlegel in zaspal. Čez čas se je žena vrnila s sekuro in udarila spetega moža po glavi, nato pa spet pobegnila. V teku noči se je Milan osvestil, izpral rano in šel policiji prijaviti svojo ženo. Prav tisti čas pa je prišla na policijo žena, ki se je skesala svojega greha in se je hotela sama prijaviti kot morilka lastnega moža. Pri nenadnem svidenju na policiji pa sta se mož in žena pobotala, vendar je policija morala storiti svoje in je Marijo prijavila državnemu tožilstvu. Verjetno je, da Marija poslej ne bo več segla po sekiri.

* Vidovdanski Kres v Kranju bo priglazo Sokolsko društvo drevi ob 21. na letnem telovadišču, kakor vsa dosedanja leta. Sodeluje godba Kranjskega glasbenega društva. Članstvo in javnost vabi Sokol, da prireditev poseti in se tako spomni častnih žrtv za našo svobodo. Vstopnina je prostovoljna!

* Zdrženje kinopredmetnikov dravske banovine bo imelo svojo 5. redno skupščino dne 11. julija ob 9. uri popoldne v »Rožcah« restavracije Union v Ljubljani Odbor. (—)

* Dom na Polčevem vabi izletnike in letovisčarje. Dnevna oskrba je 50 din. (—)

* Varuje svoje zdravje in zahtevajte izrečno samo O. K. ameriško gumo. Zavrinite slabe povtorbe, to je v vašem interesu! (—)

* Ali že imate za vsakogar neobhodno potrebno knjigo »Profilistična zaščita«? (Pojasnila in obramba proti napadom iz zraka). Ilustrirana knjiga stane 25 din in se dobi po vseh knjigarnah. Društva in uradi jo dobijo po ceni 20 din pri Banovinski zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani.

* Obsodba veletrgovca milijonarja. Državni tožilec v Sarajevu je obtožil sarajevskega milijonarja in veletrgovca Alfreda Finzija, lastnika znane židovske trgovice Leon Finzi, ker je njegov trgovski potnik prodajal blago za oblogo po 335 din. Strokovnjaki so ugotovili, da je cena daleč previsoka. Pred sodiščem je Alfred Finzi izjavil, da je blago nabavil iz tovarne po 120 din meter, toda na podlagi upravičene kalkulacije je cena narasla na 335 din. Finzi pravi, da iznaša carina 50% nabavne cene, potem pa še razni režijski stroški pripomorejo, da plača kupec trikratno vsoto nabavne cene. Finzi se je zagovarjal, da iznaša njegov dobiček samo 24 in pol%, kar je po zakonu dovoljeno. Zaslišani strokovnjaki pa so odločno odbili te navedbe in izračunali, da sme prodajna cena takega blaga biti samo za 50% višja od nabavne cene. V to je že vračunan dobiček z vsemi režijskimi stroški. Sodišče je nato obsodilo Alfreda Finzija na 30.000 din denarne kazni in na dva meseca zapor brez-pogojno, kakor tudi na plačilo sodnih stroškov. Državni tožilec se ni zadovoljil s to obsodbo in zahteva šest mesecev zapor pa 50.000 din denarne kazni.

* Morie in Izak. Pred okrajnim sodiščem v Raški se je moral zagovarjati novopazarski trgovec Moric Papo, ker se je pregrešil zoper uredbo o pobljanju draginje in brezvestne spekulacije. Moric ima svojo podružnico v Raški, ki jo vodi njegov brat Izak. Ves zadnji čas pa kupci niso mogli dobiti v tej trgovini niti kaplje petroleja. Ko so pristojni organi pregledali Moričevo in Izakovo skladišče, so našli več ko sto kant petroleja, s katerimi sta Moric in Izak čakala, da jih razprodasta po čim višji ceni na račun siromašnega naroda. Moric je bil obsojen na 5000 din denarne kazni in pa na mesec dni zapor brez-pogojno.

* Otrokova smrt pod sodom. Nedaleč od Bistre na Hrvatskem se je zgodila naslednja nesreča: Kmet Jakob Poturica iz vasi Jakovljeva v bistriški občini se je vračal iz svojega vinograda v Pušči Bistri s dvema sosedoma in z 11-letnim sinom Slavkom. Na vozu je bil sedel s tremi hektolitri vina. Ročica, ki je držala lestvo, je nenadno popustila. Lestva je padla z voza obenem s Slavkom in očetom Jakobom. Tisti trenutek se je z voza zvalil za njimi tudi poln sod, ki je treščil na Slavka, da je siromak po nekaj minutah izdihnil v naročju svojega očeta.

Iz Ljubljane

u— Rezervne oficirje vabimo, da se udeležijo na Vidov dan službe božje ob 10. v stolnici, oziroma parastos ob 11. v pravoslavni cerkvi. Udeležba članov pododborov in uniform ali civilni obleki z znakom. Pododbor Udruženja rezervnih oficirjev v Ljubljani.

u— Obvezno cepljenje proti davici bo samo še tri dni, v ponedeljek, terek in v sredo v Mestnem domu vsak dan od 9. do 11. in od 16. do 18. Opozarjamo starše, naj otroke zanesljivo privedejo cepit zaradi težke odgovornosti za zdravje otrok in ker se sicer nikakor ne bodo mogli izogniti posledicam zakona.

u— Mestni domovinski urad zaradi snajenja prostorov v ponedeljek in terek ne bo posloval za stranke.

u— Ljubljanski mešani zbori imajo v ponedeljek, 1. julija, ob 20. uri prvo skupno vajo za nastop pri odkritju žal pri Sv. Križu. Arhivarji naj prinese s seboj: dr.

Danes ob 16., 19. in 21. uri

POD HIPNOZO

Napeta in misteriozna kriminalna drama. — KINO SLOGA, tel. 27-30 Edmund Lowe — Virginia Bruce

Kimovec: »Ah, ne mislimo« ter Venturini-jeve »Zalne speve«. K polnoštevili udeležbi vabi vse pevke in pevce uprava Hubadove župe. Vaja bo v Hubadovi pevski dvorani poslopja Glasbene Matice. (—)

u— Pevski zbor Glasbene Matice ima drevi ob 20. uri vajo vsega mešanega zbor.

u— Na Petrovo in v nedeljo štirje Putnikovi izleti: St. Jernej, Gorjanci, Plitvička jezera, Crikvenica. Zahtevajte programe. Prijave do petka 28. t. m. popoldne. (—)

KOPALNE OBLEKE — CISTA VOLNA STARE NIZKE CENE. Alojz Potrato — prej JOS. KUNC & Co. Ljubljana, Miklošičeva cesta 32.

u— Uradi mestnega poglavarstva na Vidov dan za stranke ne poslujejo, na kar opozarja mestno poglavarstvo občane, da ne bi imeli brezuspešnih potov.

u— Opozarjamo cenj. občinstvo na javno dvorsko knjižnico v Simon Gregorčičevi ulici, ki je spet nabavila veliko števil najnovejših knjig. Za novo sezijo je pripravljena popolna preureditev knjižnice. Oglejte si izločena okna! Knjižnica je do popolne preureditve odprta v ponedeljek, sredo, petek in soboto od 16. do pol 20. ure. Pridite in podpirajte to ustanovo! (—)

Dr. ŽITKO

specialistka za ženske bolezni in porodništvo ZOPET REDNO ORDINIRA Miklošičeva 7/II. Ordinira 3.—5. Tel. 47-64

u— Tatvine koles. Kolesarski tatovi si pač ne privoščijo počitnice, razen če jih zgrabi roka pravice. Kolesa izginjajo iz več, iz najbolj prometnih krajev in ulic, da jih poleg podjetni nepridipravi v skritih delavnica prenavljajo, jim zamenjujejo posamezne dele in jih kot nove modele prodajajo naprej. Tako se je nedavno zgodilo, da je nekdo kupil kolo, za katero je po natančnejšem pregledu dognal, da mu je bilo pred meseci ukradeno. Tat ga je samo prepeškal in izpremenil na pogled. Tako je kupil lastnik svoje ukradeno kolo »pet rokov«. Ovdce je poudarjati, da je na mestu skrajna previdnost pri nakupih koles »pod roko«. — Sivo pleskano moško kolo znamke »Coventry«, tov. št. 1903, evid. št. 2-18778/38-1, z dinamosvetilko in plašči firme Continental in Michelin, je nekdo odpeglal dne 17. t. m. izpred Kavčičeve gostilne na Celovški cesti Francu Avblju. Kolo je vredno din. 1.300. »Vestac« moško kolo, tov. št. 364.564 modro pleskano, z dinamosvetilko in evid. tablico št. 2-8608-1, je bilo ukradeno 17. t. m. ponoči iz garaže v Dragi 33 Donatu Raubergerju. Prednji del nad vilicami je zelene barve, plašči so znamke »Universal«. Vrednost 900 din. — Nekaj dni prej pa je bilo z dvorišča slajmerjevega doma na Zaloški cesti ukradeno Ivanu Tržanu moško kolo iste znamke, zelenkaste barve, tov. št. 862277, evid. št. 2-190211-1, vredno din. 1.300. — Še popolnoma novo črno pleskano moško kolo znamke »Eskor«, tov. št. 52507, evid. št. 2-191602-1, z lesnimi ročajmi in brez dinamosvetilke, je izginilo v noči na 18. t. m. iz šupe na Viču št. 61. Kolo je last Josipa Stradiota in je vredno din. 800.

Šolstvo

Završni izpit na drž. trgovski akademiji v Ljubljani je bil od 3. do 22. junija. Izpit so napravili v oddelku A: Belihar Cvetana (z odl.), Božić Nada, Buh Ivana (z odl.), Cerar Angela (z odl.), Duhovnik Ana (z odl.), Gabrenja Vojteh, Hečevar Vladimir, Hrehorič Marija (z odl.), Jak Artur (z odl.), Javornik Josip, Jeglič Vida (z odl.), Jenko Franc, Jeršek Avgust (z odl.), Kobi Irena (z odl.), Kranjc Zvonimir, Leitgeb Martina (z odl.), Lendovec Ljubica (z odl.), Lukežič Vincenc, Mahkovec Marija (z odl.), Mencinger Tomislav, Mencinger Vera, Ogriček Ivan (z odl.), Papež Justina, Perme Jožefa (z odl.), Prelog Karel (z odl.), Rybčička Zora, Skafar Alojzij, Tritenstein Henrieta, Vidmar Stojan, Zajec Ana (z odl.), Zigon Miloš (z odl.), Keber Herman (priv.), in Šmiter Ervin (priv.); v oddelku B: Adamič Antonija, Antič Zlata, Bidovec Ivanka, Bokal Marjan, Brišič Zdenka, Čebobin Branko, Česarek Alojzij, Hiden Majda, Javornik Marija (z odl.), Killer Zofija, Kobav Svetozar, Roman Viktor, Kren Ana, Lavrič Ljudmila, Marušič Olga, Pirš Dragica, Poček Ivana, Polak Breda, Rabič Ludovik, Remic Marija (z odl.), Slamič Tatjana, Suber Helena, Šturm Marjeta, Suligoj Ljuboslava, Tori Savo, Ulrich Pavlina (z odl.), Valenčič Marija, Vehovar Branimir, Videnič Jožica, Vidmar Alojzij, Watzak Majda.

Matura na ptujski gimnaziji V soboto so bili zaključeni višji tečajni izpiti na gimnaziji v Ptuj. K izpitem se je prijavilo 44 kandidatov iz gimnazije in štirje privatisti. Od teh jih je izpit naredilo 28. 12 jih ima ponavljalne izpite, 4 pa so bili odklonjeni za eno leto Z uspehom so maturirali: Alič Milojka, Blanke Oton, Brenčič Anton, Čokl Dušan, Elsbahter Ernest, Gerlevec Rozika, Hedžet Stanko, Ivanšek Franc, Keržar Majda, Kizer Ludvik, Kranjc Anton, Kolarik Branko, Lugavič Viktor, Majcen Zdenka, Marinkšek Igor, Muscek Antonija, Muscek Nada, Osolc Franc, Požlep Marija, Ptajfar Nada, Sancin Saša, Sacer Josip, Sinko Bojan, Vajsenstajn Vilma, Veljavrh Pavla, Vrečko Nada in Zavaddal Miloš in privatisti Fras Josip, Dermota Valter in Malnarič Maks.

Gospodarstvo

Povečanje naše blagovne izmenjave z Italijo

V nedeljski številki smo objavili izjavo, ki jo je podal zunanji minister g. Cincur-Marković o priliki končnega zasedanja jugoslovsko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora. V tej svoji izjavi je zunanji minister poudaril, da se bo trgovinski promet med obema državama znatno povečal in da bo Italija znova zavzela v naši zunanji trgovini ono mesto, ki ga je zavzemala do leta 1935. Po kontingentih, ki so predvideni za dobo od 1. julija t. l. do 30. junija prihodnjega leta, bo znašal naš uvoz v Italijo 473 milijonov lir, to je nekaj manj nego 1100 milijonov dinarjev. Verjetno pa se bo vrednost izvoza povečala, kajti kontingenti za uvoz italijanskega blaga so predvideni v vrednosti preko 400 milijonov lir, in če se upoštevamo uvoz nekontingentiranega italijanskega blaga (zlasti avtomobilov, strojev itd.), bo vrednost našega uvoza iz Italije lahko dosegla 600 milijonov lir, s čimer se bo povečala tudi možnost izvoza v Italijo. Realizacija tega načrta za blagovno izmenjavo bo odvisna od razvoja klirinškega računa. Zaradi pravilnega funkcioniranja plačilnega prometa se bodo vsake tri mesece sestali predstavniki uradnih ustanov za plačilni promet. Da ne bi prišlo do težav v plačilnem prometu, je določeno, da ne sme klirinški saldo v korist ene ali druge države preokračati gotov znesek; če pa bi morali navzlic temu izvozniki v eni ali drugi državi čakati na vrstni red izplačila več kakor 6 tednov,

Prijava zalog blaga

Mestno poglavarstvo objavlja: Po členu 1. uredb o kontroli zalog blaga od 14. t. m. morajo uvozniki, gosposodi in predelovalci izvesti predmetov in surovin prijaviti prvostopni upravnim oblastem zaloge izvestnih predmetov in surovin, ki so inozemskega izvora. Prijavitelj mora predmet, ki so bodisi neposredno uvoženi iz inozemstva, bodisi po uvozu prodani ali predelani pri nas ter potem pri nas nabavljeni. Dolžnost prijave imajo tudi osebe, ki jim je omenjeno blago posojeno v shrambo na pr. javna skladišča, spediterji, komisarji i. dr. V prijavi mora biti naslov lastnika blaga in natančni podatki o vrsti in količini blaga, o kraju kjer je blago vskladščeno in o nabavni ceni.

Prijavitelj mora biti naslednji predmeti: riž, kava, čaj, kakao v zrnu in kakaovo maslo, loj, kokosovo olje, prca, parafin, surovi bombaž in bombažna preja, ovčja volna in volnena preja, surova juta in neuporabljene vrste iz jute, kavčuk in izdelki iz kavčuka, usnje vseh vrst, kositer in bel pločevina. Prijavitelj pa ni treba riža, loja, surove ovčje volne ter usnja, če so domačega izvora.

Prijavi pa so podvržene tudi zaloge sledečih predmetov ne glede na izvor: kruh, moka, razen 0, 0g, 0g, otrobi, testenine, kavni surogati, jedilno olje, razen v steklenicah in literiskih kantah do 5 kg mast, sveže meso, mlo razen lukšnega, sveče vseh vrst, drva, premog, molino amerikan treh vrst 75 do 80 cm (I, II, III; 90 cm) I, II, III; 145 do 150 cm (I, II, III; 180 cm) I, II, III; 200 cm I, II, III; srbsko platno dveh vrst 42 do 45 cm; bombežovo platno beljeno, široko 70 do 260 cm; pravi (modri) gradl dveh najcenejših vrst I, II; eic (kretan) dveh najcenejših vrst I, II; rukanec od 200 do 1000 jardov vseh vrst razen svilenega, flanela in barhent za obleke, loden in sukno, volna in volnena preja za pletenje in vezenje, sekire, lopate, kopače, kose, srpi in motike.

Vse gosposode, uvoznike in predelavalce poziva mestno poglavarstvo, v kolikor doslej še niso predložili prijave, ali če njihova prijava ni obsegala vseh naštetih predmetov, da prijavo nemudoma predložijo osek za prehrano v mestnem zaščitnem oddelku i. l. nadstropju magistrata nad prodajalno mestne elektrarne. Prekrški predpisov uredbe o kontroli zalog se kaznujejo z denarno kaznijo od 5.000 do 100.000 din in z zaplato od 30 dni do 6 mesecev.

Gornji poziv mestnega poglavarstva po našem mnenju ni v skladu z uredbo o kontroli zalog blaga. Ta uredba se nanaša na blago inozem. izvora, bodisi, da je neposredno uvoženo iz inozemstva ali po uvozu prodano odnosno predelano pri nas. Res določa ta uredba, da morajo uvozniki, trgovci na debelo in predelovalci pravtako vložiti prijave zalog blaga glede ostalih predmetov, na katere so se že prej nanašali predpisi o kontroli cen, vendar je jasno, da je tudi tu misljeno te blago inozemskega izvora. Docela nesmiselno je, če bi morali uvozniki, trgovci na debelo ali predelovalci prijavljati zaloge svežega kruha, svežega mesa ter živil, ki jih sploh ne uvažamo, zlasti če upoštevamo pojasnila trgovinskega ministra od 20. julija, ki je bila objavljena pravkar v »Službenem listu« od 26. junija in ki pravi, da je treba tudi od blaga, ki je izrecno omenjeno v uredbi o kontroli zalog blaga, prijaviti riž, loj, volno in usnje le tedaj če je inozemskega izvora. To pojasnilo sicer navaja, da mora glede ostalih predmetov obsegiati prijava vse blago, vendar je iz uredbe same jasno, da je misljeno te blago inozemskega izvora. Ker so za prekrške teh predpisov predvidene stroge kazni, je nujno potrebno, da se to vprašanje čim prej razčisti, kajti rok za prijavo je bil podaljšan le do 22. junija in je torej že potekel.

Uporaba domačih

tekočih goriv

Uprava državnih monopolov objavlja: Naša država je glede pogonskega goriva (benzina, plinskega olja itd.) odvisna od inozemstva. Zaradi tega je njegova poraba že zdaj omejena, utegne pa se zgoditi, da bo tudi čisto ustavljena. Ali je potrebno poudarjati resnost položaja, ki bi v tem primeru nastal, in na neizmerno škodo ter težke posledice za posameznike in za vse gospodarstvo? Zato je dolžnost lastnikov industrijskih in obrtnih podjetij, kmetijskih traktorjev in drugih motorjev, ki se uporabljajo v kmetijstvu, motornih objektov za plobo, avtobusov, tovornih in potniških avtomobilov, ki so dozdaj uporabljali tekoče gorivo kot pogonsko sredstvo, da tudi v lastnem interesu začno čimprej uporabljati domača pogonska sredstva, lesno ogelje ali metan. Z uporabo takega domačega

pride avtomatično do sestanka zastopnikov uradnih ustanov za plačilni promet, da najdejo možnost za boljše funkcioniranje plačilnega prometa.

Kontingenti so sedaj določeni po količini in ne po vrednosti. Od dosedanjih kontingentov so povečani predvsem kontingenti za les in ogelje. Novi kontingenti so določeni za svinje, predelano meso in cement. Skupna vrednost teh kontingentov je določena na 373 milijonov lir. Vrh tega je določen kontingent za pšenico v količini 10.000 vagonov. Predviden je tudi večji izvoz premoga iz naše države v Italijo. Kakor poroča milanski »Ital-Jug«, je bilo že s sporazumom, ki velja od 1. maja do 30. junija, določen izvoz našega premoga v Italijo v količini 220.000 ton odnošno v vrednosti 30 milijonov lir.

Kar se tiče uvoza iz Italije, nam je Italija priznala kontingent za 2000 vagonov riža letno, vendar se bodo dobave riža pričele šele po novi letini, to je v oktobru. Nadalje so določeni kontingenti za uvoz italijanske bombažne in lanene preje. Po beograjskih informacijah je določen kontingent 4000 ton za bombažno prejo, 4000 ton za bombažno prejo, mešano s 25% celulozne volne (fiocco), in 300 ton za celulozno volno (fiocco). Pričakovati je, da bodo italijanske tvrdke izvršile stare zaključke. Gornji kontingenti za uvoz preje so določeni na osnovi povprečnega uvoza v zadnjih treh letih.

ga pogonskega sredstva se doseže tudi materialni prihranek, ki gre do 70%, kar velja zlasti za stabilne naprave.

Po obstoječi naredbi imajo pri sklepanju pogodb za prevoz državnega blaga ali pri izvajanju državnih del prednost prevozniki in lastniki motornih vozil, ki uporabljajo domače pogonsko sredstvo. Zaradi zagotovitve dela za primer pomanjkanja tekočega goriva je bila objavljena v »Službenem listu« 21. februarja t. l. naredba št. 3 o omejitvi prodaje tekočega goriva. Ta uredba določa, da morajo podjetja na motorni pogon s tekočim gorivom usposobiti te naprave za pogon z domačim gorivom. To usposobljenost se mora izvesti najpozneje v 6 mesecih od dne, ko je stopila omejitve na naredbo v veljavo, to je od 1. marca t. l. Vsi prizadeži naj se v lastnem in splošnem interesu čim bolj držijo zgoraj omenjenega. Glede podatkov o podjetjih, ki se bavijo z izdelovanjem, prodajo in montiranjem plinskih generatorjev, o domači literaturi, ki se tiče uporabe domačega pogonskega goriva, kakor tudi o vsem ostalem, se interesi lahko obrnejo na odbor za propagando domačega pogonskega goriva pri ministrstvu za gozdove in rudnike tel. št. 27-201.

Pred spremembo predpisov o omejitvi uporabe tekočih goriv

V upravi državnih monopolov se danes prične konferenca o vprašanju nadalje oskrbe gospodarskih podjetij s tekočim gorivom. Konferenco je sklicala uprava državnih monopolov in bodo na njej sodelovali predstavniki vseh zbornic in državi. Po beograjskih informacijah, gre za predlog o spremembi naredbe o omejitvi uporabe tekočih goriv, ki je stopila v veljavo 1. marca t. l. Pri teh spremembah bodo upoštevane potrebe obrti in industrije, zlasti tam, kjer se bencin ne da nadomestiti z drugimi sredstvi.

Borze

26. junija

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14.70 do 14.90. Grški boni so nadalje čvrsti in so se v Zagrebu trgovali po 41.50. V Beogradu pa po 41. Bolgarski klirinški čeki notirajo v Beogradu 86-90. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je tendenca za državne papirje nadalje čvrsta, predvsem pod vplivom višjih beograjskih tečajev. Vojna škoda se je nudila po 415 (v Beogradu je prišlo do prometa po 422). Vendar zaključkov tudi v ostalih vrednostnih bili.

DEVIZE

Ljubljana. Oficielni tečaji: London 164.34 -167.54. New York 4425-4485. Curih 1000.93-1010.93. Tečaj na svobodnem trgu: London 203.27-206.47. New York 5480 -5520. Curih 1236.90-1246.90.

Curih. Beograd 10. London 16.30. New York 443. Milan 22.40. Madrid 40. Berlin 177.50. Stockholm 106.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 415 bl., 4% agrarne 51 bl., 4% severne agrarne 49 bl., 6% begliške 72 bl., 6% dalm. agrarne 38 bl., 7% stabilizir. 91 bl., 7% invest. 93 den.; delnice: PAB 190 bl., Trboveljska 270 den.

Beograd. Vojna škoda 423 den. (422), 6% begliške 76-79, 6% dalm. agrarne 72 -72.50 (71-72), 7% invest. 95.50 den., 7% Seligman 101 den., 7% Blair 90 den., 8% Blair 97 den.; Narodna banka 7850 den. (7900). PAB 190 den.

Blagovna tržišča

ZITO

Chicago. 26. junija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 77.50, za sept. 77.50, za dec. 78.50; koroza: za julij 61, za sept. 59, za dec. 56.875.

+ Novosadska blagovna borza (25. t. m.) Tendence nedoločene. Pšenica: baška, baranjska in banaška 78 kg, 2%, 242; sremška in slavonska 78 kg, 2%, 239 (v ceni pšenice je že vračunana marša 12 din za trgovino v smislu uredbe o prisilnem odkupu pšenice in koroze od 22. t. m.). Rž: baška in banaška 210 - 212.50. Oveš: baški, sremski in slavonski 210 - 217.50. Ječmen: baški in sremski 64/64 kg, koroza, bela 192, rumena 182 (z vračunom maržo 12 din v smislu uredbe). Moka: baška in banaška »Oge« in »Ogg« 370 - 380, »2« 345 - 355, »5« 325 - 335, »6« 305 - 315, »7« 275 - 285, »8« 175 - 180. Otrobi: baški in sremski 162.50 - 165, banaški 160 - 162.50. Fižol: baški in sremski beli brez vreč 435 - 440.

Gospodarske vesti

— Poravnano postopnje je uvedeno o imovini Marije Svetljeve, posestnice v Ljubljani (poravnalni upravnik dr. Milan Subic, odv. v Ljubljani; poravnalni narok 30. julija ob 9, prijavni rok do 15. julija).

Iz učerajšnje druge izdaje:

Določbe pogodb o premirju

V Berlinu je bila sinoči objavljena pogodba o nemško-francoskem, v Rimu pa ona o italijansko-francoskem premirju - Usoda francoske vojne mornarice

Berlin, 25. junija. a. DNB je objavil nocoj glavno vsebino med Nemčijo in Francijo sklenjenega premirja. Posamezne točke pogodbe o premirju določajo:

1. Francoska vlada ustavi borbo proti nemškemu rajhu v Franciji, v francoskih kolonijah, protektoratih in mandatnih državah ter tudi na morju. Francoska vlada pristaja na to, da vse francoske čete, ki so obkoljene od nemške vojske takoj polože orožje.

Zasedba severne Francije in zapadne obale

2. Za zagotovitev interesov rajha bodo obdržale nemške čete v oblasti pokrajine severne Francije, kakor je zabeleženo v priloženi karti.

3. V zasedenih delih Francije imajo oblasti rajha vse pravice okupatorskih oblasti. Francoska vlada in njena uprava se obvezujeta, da bosta z vsemi sredstvi podprli izvedbo ukazov nemških okupatorskih oblasti, katerih izvedba bo poverjena francoski upravi. V ta namen bodo francoske oblasti dobile od francoske vlade takoj ukaz, da se pokoravajo odredbam nemške komande in da korektno sodelujejo z nemškimi okupatorskimi oblastmi. Nemška vlada namerava zasedati tudi gotov del francoske obale do konca sovražnosti z Anglijo v obsegu, kolikor ga potrebuje. Francoska vlada lahko določi svoj sedež v katerikoli kraju, ki ni zaseden. Ako ga hoče v Parizu, bo nemška vlada v tem primeru francoski vladi nudila vse olajšave, da bo mogla francoska uprava v zasedenih pokrajinah neovirano funkcionirati.

Izročitev orožja

in vojnega materiala

4. Francoska vojska na kopnem, na morju in v zraku se mora demobilizirati v roku, ki bo določen pozneje. Izjemo tvorijo samo tiste čete, ki so potrebne za ohranitev notranjega reda in sicer v sporazumu z nemškimi in italijanskimi oblastmi. Francoske čete, ki se nahajajo v tistem delu, ki ga bo Nemčija zasedla, se bodo umaknile v nezasedene pokrajine, toda morajo pred svojim odhodom položiti orožje. Nemška vlada bo ob enem zahtevala jamstva za točno izvedbo teh odredb.

5. Za izvedbo teh odredb more nemška vlada zahtevati, da se ji v celoti izroči vsi topovi, tanki, oklepna vozila in ostali vojni material, ter vse strelivo francoskih čet. Ta material morajo v redu oddati tudi tiste francoske čete, ki se v tem trenutku nahajajo v nezasedenem delu Francije.

6. Tiste čete, ki se nahajajo v nezasedeni Franciji — v kolikor te čete in material niso potrebni za ohranitev notranjega miru v državi — je treba razorožiti, material pa izročiti v skladišča na tistih krajih, katere bo odredila italijanska in nemška kontrola.

7. V krajih, ki bodo okupirani, se morajo izročiti vse kopne in obalske utrdbe z vsemi skladišči orožja, municije in drugega materiala vsake vrste, vse v nepoškodovanem stanju. Prav tako se morajo izročiti vsi načrti teh utrdb kakor tudi vseh onih utrdb, ki so jih nemške čete že zavzele. Nemške mu vrhovnemu poveljstvu se morajo sporočiti tudi točni podatki o položajih minah na kopnem in na morju. Vse te ovire morajo odstraniti francoske vojne sile, ako to zahtevajo nemške oblasti.

Razorožitev in interniranje vojne mornarice

8. Francoska vojna mornarica izvemši one enice, ki bodo prepuščene francoski vladi zaradi zaščite francoskih interesov v francoskih kolonijah — se mora pod nemško in italijansko kontrolo koncentrirati v pristaniščih, ki bodo pozneje določena. Vse ladje bodo demobilizirane in razorožene. Nemška vlada svečano izjavlja, da nima namena, francosko vojno mornarico, ki bo v pristaniščih pod nemško kontrolo, uporabiti v teku nadaljnjih vojne za svoje cilje, izvemši one enice, ki so potrebne za stražno službo na obali in za odstranjevanje min. Nadalje svečano izjavlja, da nima namena pri sklepanju miru zahtevati zase francosko vojno brodogradnje. Vse francoske vojne ladje, ki so izven francoskih voda, se morajo takoj pozvati, da se vrnejo v francoske luke.

9. Francosko vrhovno poveljstvo bo dostavilo nemškemu vrhovnemu poveljstvu točne podatke o vseh minskih poljih in drugih napravah v lukah in ob obalah. Odstranitev min, v kolikor bo to zahtevalo nemško vrhovno poveljstvo, bodo izvršile francoske vojne sile.

Francози se ne smejo dalje boriti proti Nemčiji

10. Francoska vlada se obvezuje, da z nobenim delom vojske, ki ji preostane, na noben način ne bo podvzela kakage nadaljnje sovražnega dejanja proti Nemčiji. Francoska vlada bo preprečila, da bi odšli pripadniki francoske vojske izven države, ali da bi bila sredstva oborožitve katerikoli vrste (letala, orožje itd.) poslana v Anglijo ali kam drugam v tujino. Francoska vlada bo preprečevala francoskim državljanom, da se kakorkoli bore proti Nemčiji. S francoskimi državljanji, ki bi postopali v nasprotju s temi določbami, bodo nemške čete postopale kot uporniki.

Trgovinska mornarica

11. Francoske trgovinske ladje vseh vrst, upoštevajoč pri tem tudi obalne in luške ladje, ki so v francoskih lukah, do nadaljnjega ne smejo odpluti. Ponovna obnova prometa je odvisna od pristanka nemške, odnosno italijanske vlade. Francoske trgovinske ladje, ki so izven luk, bo francoska vlada pozvala, naj se takoj vrnejo. Če se pa to ne more izvesti, jim bo naročeno, da odplujejo v nevtralne luke. Vse zaplenjene nemške trgovinske ladje, ki so v francoskih

lukah, bodo vrnjene, a za vsako poškodbo teh ladij ima Nemčija pravico zahtevati odškodnino.

Letala in letališča

12. Vsem letalom, ki so na francoskih letališčih, se mora takoj prepovedati vsak vzlet. Vsak vzlet brez dovoljenja se bo smatral za sovražno dejanje in bodo nemške oblasti temu primerno postopale. Vsa letališča, letala in vse naprave na letališčih v nezasedenem delu Francije pridejo pod kontrolo nemških in italijanskih oblasti. Okupacijske oblasti imajo pravico zahtevati, da se vsa letala in vse naprave napravijo neuporabne. Vsa sovražna letala, ki so na teh letališčih, se morajo takoj razorožiti, preprečiti njih vzlet in staviti na razpoloženje nemškim oblastem.

Prometna sredstva

13. Francoska vlada se obvezuje, da bo v zasedenem delu Francije vse vojske naprave in ustanove izročila nepoškodovane nemškim četam. Skrbeti mora tudi za to, da luke, ladjeladnice in druge industrijske naprave ostanejo v svojem sedanjem stanju ter da ne bodo na noben način poškodovane ali porušene. Isto velja tudi za vsa prometna sredstva, zlasti za ceste, železnice, luke, za rečno plovbo kakor tudi za naprave za obelazevanje pravca plobove, vse svetilnike, signalne luči itd. Na zahtevo nemškega vrhovnega poveljstva se morajo ponovno postaviti v redno stanje vse naprave, ki so bile poškodovane ali uničene. Francoska vlada bo poskrbela, da bo v vseh lukah in na vseh železniških postajah potrebno število uradnikov, nameščenecv in materiala, ki odgovarja normalnim prometnim prilikam.

Razne določbe

14. Za vse radijske postaje, ki so v nezasedenem delu Francije, se mora takoj izdati prepoved nadaljnje obratovanja. Obnovitev obratovanja radijskih postaj na zasedenem ozemlju Francije bo podvrženo posebnemu dovoljenju s strani okupacijskih oblasti.

15. Francoska vlada se obvezuje, da bo omogočila in z vsenu sredstvi zagotovila tranzitni promet med Nemčijo in Italijo preko nezasedenega dela Francije.

16. Francoska vlada bo vrnila prebivalstvo, ki je pognilo v nezasedeni del Francije, v zasedene kraje ob sodelovanju nemških oblasti.

17. Francoska vlada se obvezuje, da bo preprečila v inozemstvo ali v nezasedeni del

Francije vsako pošiljanje imovine, denarja in prometnih sredstev. V skladiščih naloženi predmeti in drugo blago, se lahko prevažajo samo z dovoljenjem nemške vlade. Nemška vlada bo pri tem upoštevala potrebe prebivalstva teh krajev.

18. Stroške za vzdrževanje nemških čet na francoskem ozemlju bo nosila francoska vlada.

Vojni ujetniki

19. Vsi nemški vojni in civilni ujetniki, ki so v Franciji, kakor tudi osebe, ki se nahajajo tam v zaporu ali so bile obsojene zaradi dejanj, storjenih v korist Nemčije, se morajo takoj izročiti nemškim četam. Francoska vlada se obvezuje, da vse Nemce, ki so v Franciji, v francoskih kolonijah, protektoratih in mandatnih pokrajinah in ki jih bo označila nemška vlada, izroči nemškim oblastem. Francoska vlada se nadalje obvezuje, da bo preprečila, da bi se nemški vojni in civilni ujetniki odvedli iz Francije ali francoskih kolonij v tujino.

20. Francoski vojni ujetniki, ki so v Nemčiji, ostanejo tam kot ujetniki do konca vojne.

Zaključne določbe

21. Francoska vlada jamči za varnost vseh vrednostnih predmetov, katerih izročitev ali priprava za izročitev nemškim oblastem je predvidena v tem sporazumu. Francoska vlada je odgovorna za vsako škodo, ki bi bila povzročena na teh predmetih ali teh vrednostih, za vsako uničenje ali poškodovanje, kakor tudi za vsak izvoz iz države.

22. Izvedbo določb sporazuma o premirju bo nadzirala nemška komisija za premirje, ki bo poslovala po navodilih nemškega vrhovnega poveljstva. Da bo zastopal francoske želje in prevzemal ukaze za izvajanje tega sporazuma, bo francoska vlada določila posebnega zastopnika v komisiji za premirje.

23. Sporazum o premirju stopi v veljavo takoj, ko bo francoska vlada dosegla tudi z italijansko vlado sporazum o ustavitvi sovražnosti. Sovražnosti se bodo ustavile šest ur potem, ko bo italijanska vlada obvestila nemško vlado o sklenitvi sporazuma o premirju s Francijo. Čas ustavitve sovražnosti bo sporočila nemška vlada francoski vladi po radiu.

24. Sporazum o premirju velja do sklenitve mirovne pogodbe. Nemška vlada lahko ta sporazum vsak čas odpove in stopi ta odpoved takoj v veljavo, če francoska vlada ne bi izvršila prevzetih obveznosti.

Glavne določbe premirja med Italijo in Francijo

Rim, 25. jun. a. Nocoj je bilo objavljeno besedilo sporazuma o premirju med Italijo in Francijo. Sporazum v glavnem določa:

1. Francija ustavi sovražnosti proti Italiji na vsem svojem ozemlju na kopnem, na morju in v zraku.

2. Italijanske čete ostanejo v vseh operacijskih sektorjih na onih postojankah, ki so jih zasedle, za vso dobo trajanja tega premirja.

Demilitarizirana obmejna ozemlja

3. Na francoskem evropskem ozemlju se za trajanja premirja demilitarizira obmejna pas v širini 50 km zračne linije. V Tunisu se demilitarizira pas, ki je označen na priloženem zemljevidu. V Afriki se ustanovi sličen demilitariziran pas med libijsko obalo ter pararečno črto, oddaljeno v zračni liniji 200 km. Dokler trajajo sovražnosti med Italijo in britanskim imperijem, se vsa francoska Somalija popolnoma demilitarizira. Za isto dobo ima Italija pravico uporabljati luko v Džibutiju v vsem napravami ter francoski del železniške proge Džibuti-Addis Abeba za vse vrste transportov.

4. V prejšnjem členu omenjene demilitarizirane zone bodo francoske čete evakuirale, izvemši potrebne osebe za nadzor in vzdrževanje utrd, skladišč in drugih vojnih naprav ter izvemši čete, potrebne za vzdrževanje notranjega reda, katerih sestav bo določila italijanska komisija za premirje.

5. Orožje in municija v vseh demilitariziranih zonah se mora odstraniti v roku 15 dni. Orožje v utrdbah se mora skupno s pripadajočo municijo v roku 15 dni onesposobiti za uporabo. Na ozemlju Somalije se mora celotno orožje s pripadajočo municijo kakor tudi orožje evakuiranih čet s tega ozemlja izročiti v roku 15 dni na krajih, ki jih bo določila italijanska komisija za premirje.

6. Dokler trajajo sovražnosti med Italijo in Anglijo, se morajo demilitarizirati utrjena oporišča v Toulonu, Bizerti, Ajacciu in Oradu.

Točki 7 in 8 se nanašata na modalitete demilitarizacije posameznih pasov in utrjenih oporišč, točka 9 pa vsebuje enake določbe o demobilizaciji francoske vojske v nezasedenem ozemlju kakor jih vsebuje premirje z Nemčijo.

Izročitev tankov, topov in drugega orožja

10. Italija si pridržuje pravico, da kot jamstvo za izvršitev sporazuma o premirju zahteva delno ali popolno izročitev orožja, topov, tankov, oklopnih avtomobilov, priprave in municije vseh onih formacij, ki so sodelovale v borbah proti Italiji. Orožje in vojni material se morajo izročiti v onem stanju, v katerem bo ob uveljavitvi tega premirja.

11. Točka govori o kontroli Italije in Nemčije nad orožjem, municijo in vojnim materialom v nezasedenem francoskem ozemlju in določa ustavitve nadaljnje izdelave vojnega materiala na tem ozemlju.

12. Točka se nanaša na francosko vojno mornarico in je docela istovetna s tozadevnimi določbami francosko-nemškega premirja.

Z nemškimi istovetne določbe

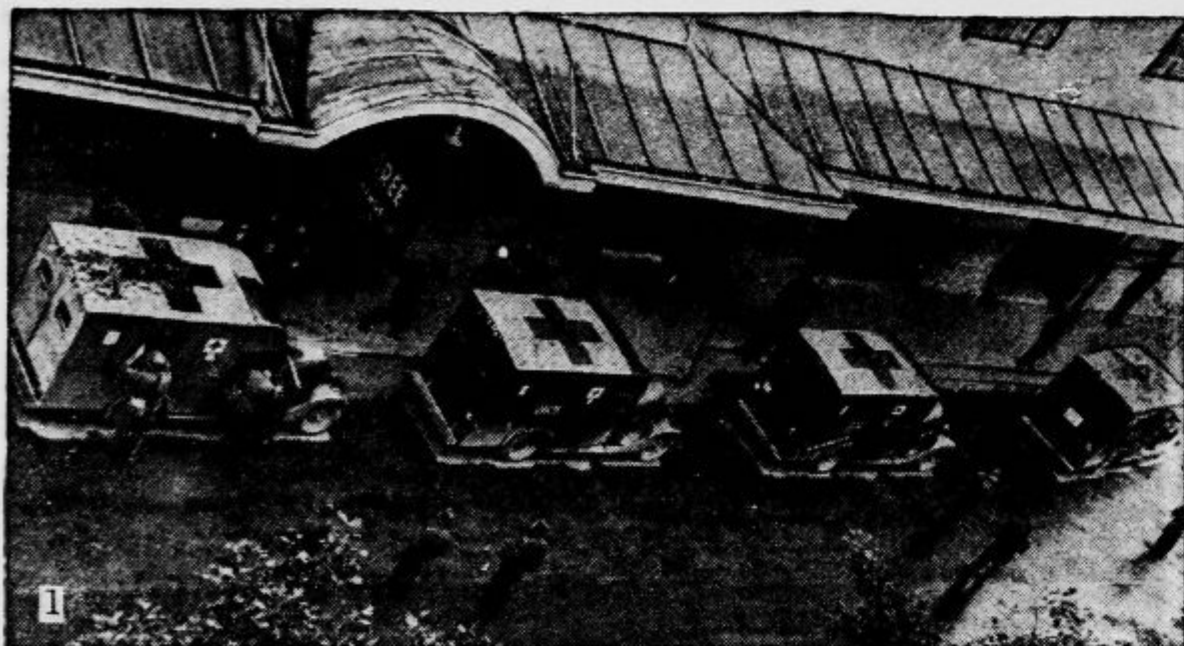
Ostale določbe premirja — pogodba o premirju vsebuje skupaj 25 točk — so v glavnem enake določbam nemško-francoskega premirja. One prepovedujejo francoskim državljanom, da bi se kakorkoli borili proti Italiji, obvezujejo francosko vlado, da prepreči odhod letal ter izvoz orožja in municije vseh vrst iz Francije, zahtevajo vrnite zaplenjenih italijanskih trgovinskih ladij, urejajo vprašanje letalstva in tranzitnega prometa med Italijo in Nemčijo, odredjajo ustavitve delovanja radijskih postaj in takojšnji izpust italijanskih vojnih in civilnih ujetnikov v Franciji ter končno statuirajo odškodninsko obveznost francoske vlade za morebitno poškodovanje predmetov, ki se morajo izročiti italijanski vladi. Enake onim v premirju z Nemčijo so tudi določbe o izvajanju premirja.

Nasproti Italiji imamo

zopet klirinški dolg

Klirinški račun z Italijo je v zadnjem času pokazal znatne spremembe. Po likvidaciji našega klirinške

Kadar se razsuje velika vojska in stopi na tuja tla

Na levi: Kolona francoskih sanitetnih avtomobilov, ki so se umaknili na švicarsko ozemlje. — V sredi: Dva švicarska sanitetca spremljata ranjenega Francoza do ambulance. — Na desni: V Neuchâtelu se pobegli francoski vojaki umivajo na trgu Temple Neuf

V Bordeauxu pred premirjem

Vseprek zmešnjava, veliki tropi beguncev

Dopisnik »Leipziger Neueste Nachrichten« podaja sliko Bordeauxa v dneh pred sklenitvijo premirja.

Mesto, poroča, je bila ena sama gmota zmešnjave. Politiki, generali, diplomati, delavci, kmetje, vojaki, berači in pustolovci so obljubili njegove ceste in hiše. Ministri so stanovali v najmanjših sobah, diplomati so se za silo nastanili v konzulatih. Med osebnostmi, ki so imele dotlej kakšno ulogo v francoskem javnem življenju, je vredno nekatere omeniti.

V bližini španskega konzulata se je utaborila ga. Tabouissova, znana novinarka. Pravkar se je vrnila iz ulice Mandon, kjer je dolge ure čakala, da bi mogla stopiti v hišo španskega konzulata. Hotela je pogledati v bližini. Toda na španskem konzulatu so imeli dober spomin, spoznali so jo tudi pod njenim zasebnim imenom. Konzul ji je vpljudno odklonil vizum, kajti nacionalna španija se še dobro spominja, kako se je novinarka med državljansko vojno zavzemala za republikansko stvar. Vsi španski listi so o tej zavržitvi poročali obširno in z zadoščenjem.

V nekem restoranu nedaleč od ge. Tabouissove se je nastanil Leon Blum, socialistični voditelj in bivši francoski ministrski predsednik v dobi ljudske fronte. Delal je vtis skrajne nervoznosti. V restoranu »Chapon Fine«, kjer se je utaboril bivši notranji minister Mandel, so imeli dogodek posebne vrste. Petain je dal Mandela zjutraj aretirati, ker je skušal držati govore za nadaljevanje vojne. Čez nekoliko ur so Mandela izpustili, na kar je pri španskem konzulatu zaprosil za vizum. V restoranu »La Presse« pa je stanoval Paul Boncour.

Skupina bivši španski republikanski politiki iz Azano in Negrinoma na čelu, ki je prispela isto tako v Bordeaux, je bila nad vse nervozna. Več dni se je pogajala z družbo Air France za letalo, ki bi vse skupaj prepeljalo v Oran. Nemški dopis-

nik trdi, da so ti možje ponudili letalski družbi 10 milijonov frankov, če bi jim dala na razpolago posebno letalo.

Strašna vročina je neznošno razpoloženje v Bordeauxu še stopnjevala. Po cestah so pohajkovali piloti brez letal, topničarji brez topov, pešci in pionirji brez orožja in opreme. V pristanišču so se grmadi na širnih pomolih kupi francoskih, angleških, holandskih in belgijskih motornih vozil vojaškega in civilnega značaja. Vmes je ležalo orožje in drug material, vse skupaj v vrednosti mnogih milijonov. Dopisnik nekega španskega lista je pisal, da je tako, kakor da čakajo vsi na čudež in svetopisemskih časov: da bi se morje razdelilo in bi se mogli vsi zdravi prepeljati na Angleško.

Ljudstvo je bilo videti popolnoma otopelo, kakor da mu je vse eno, kaj pride nadenj, samo da pride mir. Če premirja ne bo kmalu, bo fronta dospela do Bordeauxa. Toda radio poroča, da fronte sploh ni več, da so samo štiri vojske, ki se borijo ločene druga od druge... Cilniki, ki govorijo o tem, da se bo Francija borila iz Afrike in zunaj Evrope, če bo Nemčija zahtevala izročitev vojnega brodograja, ne delajo na ljudstvo nobenega vtisa več.

Zogu odhaja iz Španije

Spanci, ki so prispeli iz Francije pripovedujejo, da je dobil bivši albanski kralj Zogu potni list in vizum za odhod iz Francije preko Španije. Sicer izdajajo francoske oblasti zdaj potne liste samo osebam židovskega porekla.

Rothschild na španskem

Med francoskimi begunci, ki so v zadnjem času pribežali na špansko, se nahaja tudi znani bogataš baron Rothschild.

Med življenjem in smrtjo

Myron Taylor, delegat prezidenta Roosevelta pri Vatikanu, je hudo zbolel in so resno v skrbeh za njegovo življenje

Tri francoske dežele

Burgundija, Normandija, Bretonska

Francoska tragedija se je dopolnjevala v zadnjem času pred sklenitvijo premirja v treh pokrajinah: v Burgundiji, Normandiji in Bretonski.

Burgundija je važna prehodna dežela med ozemlji Rodana, Seine in Rena in ta nje ugodni prometni položaj med Sredozemskim ter Severnim morjem je bil vzrok za veliko razgibanost njene zgodovine od Cezarjevega in Ariovistovega časa do današnjih dni. Jedro raznolikih burgundskih ozemelj je kotlina reke Saone, ki je v nižjem delu ploska in enolična ravnina. Sočni pašniki, žitna polja in gozdovi se širijo na obeh straneh nasipov ob

Saoni. Proti vzhodu in zapadu prehaja ravnina v grčasto pokrajino, ki je na zapadnem bregu reke naravna podlaga za slovito burgundsko vinogradišče.

Normandija je dežela ob obali Rokavskega preliva. Deli se v dva predela, zgornjo Normandijo, 200 m visoko kredno planoto nad severno Seine, in nizko Normandijo, južno od izliva iste reke. V zgornji Normandiji se nadaljuje enolična in zelo rodovitna poljedelska dežela Pikardije. Kratke reke dajejo vodno silo za razvito tekstilno industrijo. Ob obali padajo kredne pečine do 150 m globoko in morje jih polagoma odnaša. Dežela južno od Seine je dežela žita in pašnikov, na katerih se živina zavoljo ugodnega oceanskega podnebja pase skoraj vso zimo.

Bretonska je zapadni podaljšek Normandije. Razteza se do spodnjega toka Loire in je isto tako kakor normandski polotok Cotentin goli ostanek pradednega gorovja. Tri sto do štiri sto metrov visoke gorske verige Bretonske si sledijo kakor morski valovi druga za drugo. Tla so skalnata, iz gnajsa in granita, pokriva jih samo tenka plast prsti. Višinski deli so suhi, doline med višinami so pogostoma močvirnate in le redko rodovitne. Notranja Bretonska je v splošnem osorna in samotna, ob skalah pa so gosto naseljene doline, ki se končujejo v globokih zalivih v ugodna pristanišča. Med temi obalnimi predeli je Pays de Leon s skoraj subtropskim podnebjem in z velikim vojnim pristaniščem Brestom. Številna manjša pristanišča na severu so izhodišče za zelo razvito obalno in visokomorsko ribarstvo. Bretonci so si ohranili mnogo svojih starih keltskih osebnosti in so se med ostalimi Francozi čutili vedno za nekaj posebnega.

Še vedno s podmornico v Arktido

Sir Hubert Wilkins pripravlja v severni Kanadi novo odpravo na Severni tečaj, in sicer s pomočjo podmornice. Spočetka bi uporabljal 16 m dolgo podmornico, s katero bo opazoval življenje v arktičnem morju. Posadka bo štela štiri moške, in sicer same učenjake.

V trenutku izročitve nemških pogojev za premirje

Nemški general Keitel izroča v Compiègneu potem, ko je kancelar Hitler zapustil vagon, generalu Huntzingerju seznam pogojev za premirje s Francijo

MICHEL ZEVACO:

149

Don Juan

ROMAN.

»Govoriti z vašo svetlostjo?« je ponovil trdi glas Amarija de Lorydana, ki je ta mah stopil v sobo. »Vidim, mojster Gregor, da znate svoj posel. A spravite se iz sobe in odgnite zastore...«

Mojster Gregor je hitro ubogal, toda pred odhodom je še vprašal, ali naj pogrne njegovi svetlosti mizo, na kar je don Juan odvrnil, da res umira od gladi, a da se mu ne more hoditi v skupno izbo.

Jadrno je vstal ter poprosil Lorydana, naj nekaj trenutkov potrpi v sosednji sobi, ki mu je služila za sprejemnico.

Čez nekaj minut je bil spet čil in svež, brezhibno oblečen in zal od glave do pete, don Juan, kakor so ga vsi poznali.

Ko se je vrnil k Lorydanu, so bili strežaji pod vodstvom mojstra Gregorja pravkar prinesli pogrnjeno mizo. Lorydan je odbil vabilo, naj se udeležijo obeda, češ da je že kosil, in sprejel samo kozarec španskega vina.

Prihajal je z dokaj sovražnimi nameni.

Jeza ga je lomila, da je kar škripal. Sam pri sebi je bil premislil in preračunal, da ga stane don Juan od sile mnogo; zato ga je hotel opozoriti, naj se v bodoče ne zanaša več na njegov denar — to je, na denar mojstra Turquanda.

Takšen je bil vsaj vzrok, s katerim si je izkušal Lorydan razložiti svojo razdraženost. V resnici je je imela njegova togota drug nagib, ki se ga je Lorydan sicer zavedal, a si ga nikakor ni hotel priznati.

Zato je hlastno grabil po vseh mogočih izgovorih, da bi si ohladil jezo. A zaman je bil pretepel slugo Brisarda. Zaman je vsilil svojemu prijatelju Sansacu iz trte izvit preprič, ki ga je srečno dovršil s tem, da mu je prebodel komolec.

Kajti resnica je bila tale:

Od svojega zadnjega obiska v Louvru se je bil Lorydan že kakih dvajsetkrat napotil v dvorec velikega profosa. Kar iznana, brez vsakega vidnega vzroka, ga je obšlo, da je pustil vse v nemar, skočil s konja ter zasopel in poln upanja planil v sobo gospoda de Croixmarta. Njiju razgovor je bil vselej enak.

»Stvar je v redu, kaj ne?« je vprašal Lorydan.

»Oh ne, tako naglo ne gre.«

»Gospod veliki profos,« je kričnil Lorydan.

»Kralj vam je dal osem in štirideset ur. Še malo in bodo potekle...«

»Gospod grof de Lorydan,« je hladno odvrnil Croixmart, »kadar reče kralj osem in štirideset ur, utegne to pomeniti osem in štirideset ur ali pa osem in štirideset dni.«

»Zakaj ne kar osem in štirideset let!...«

»Če bi bilo treba... toda pomirite se. Da ustrežem želji njegovega veličanstva, sem odložil vse druge posle in spustil svoje najboljše vohune na sled. Trdno sem prepričan, da najpozneje v štirinajstih dneh...«

»V štirinajstih dneh! Dotlej me bo od nestrpnosti konec...«

Croixmart ga je ledeno prekinil:

»Ali hudo sovražite tega Klotarja de Ponthusa, gospod de Lorydan?«

»Jaz? Kraljev ukaz...«

»Ne. Vi ste tisti, ki hoče Ponthusovo smrt. Ne očitam vam. Narobe: kadar se kdo preda jalovi boleznj sovražstva, mora gledati, da hitro doseže svoj cilj, kajti samo s tem se lahko ozdravi.«

»Mar niste vi nikoli nikogar sovražili?« je s prepadenim obrazom zamrmral Lorydan.

»Oh! Jaz sem tisti, ki ga vsi sovražijo, ki pa sam ne sovražim nikogar. Jaz nisem jaz. Javni red sem. S tem je vse povedano. Kar pa zadeva sovražstvo, sem opazoval človeško bitje v vseh mogočih okoliščinah, toda vse doslej nisem srečal človeka, ki bi bil vreden, da ga osebno sovražim. Toda vi, gospod grof, vi, ki vam gloje srce tolikanj burna strast — zakaj ne poiščete tega Ponthusa in z orožjem v roki enkrat za vselej ne poravnate prepira, ki vaju dela sovražnika?«

Lorydan je prebledel, zagodrnjal nekaj nerazumljivega in obupan odšel.

V takšnem stanju duha je bil danes prišel k donu Juanu Tenoriju.

Don Juan je torej z izvrstnim tekom sedel za mizo. Najprej je napolnil gostu kozarec z najboljšim muškatovcem, ki je bil kdaj dozorel na solnčnem Malagi; nato se je lotil malih testenic, ki so bile ponos gospe Gregorjeve in slava gostilne pri »Vedeževalki«, ter jel veselo kramljati o vseh mo-

gočih stvareh. Lorydan mu je z osorno, poudarjeno robotostjo segel v besedo.

»Priznajte, senor Tenorio, priznajte, da sem vam storil doslej mnogo več uslug, nego ste jih storili vi meni. V Vrvarski ulici sem vas rešil za glavne obtožbe. Ko sta mi vaš in moj vladar naložila, naj vas poiščem in ubijem, sem si vas izbral za prijatelja. Posodil sem vam enkrat dvajset tisoč, drugič pa štirideset tisoč liber. A kaj ste storili vi zame? Niti to vam ni uspelo, da bi me rešili Leonore de Ulloa, ki naj jo kuga pobere. Zato vas prihajam opozoriti...«

Lorydan je prestrašen umolknul.

Don Juan se je bil zvrnil v svojem naslanjaču vznak in buhnil v grohot, ki ga je zaman skušal obrzdati.

»Preklete!« je zarohnel Lorydan.

»Dragi grof...«

Smeš ga je znova napadel, še prešernejše kakor prej.

»Še nikoli se mi ni nihče tako v oči smejal!«

Lorydan je mahoma planil kvišku ter izdrl bodalo.

»Za Boga, grof, saj vidite, da me bo konec!«

Don Juan se je valjal v naslanjaču sem ter tja in od smeha lovil sapo.

Bled kakor zid je Lorydan dvignil bodalo:

»Tenorio, izvršil bom ukaz, ki sem ga dobil! Ubijem vas, Tenorio!«

»Ubijte me! Vse je bolje kakor zadušiti se od takšnega neumnega smeha!«

In blazni grohot mu je že nepremagljiveje in neukrotneje stresel telo.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je angleška vlada prepovedala vsak izvoz v Francijo;

da se Argentina spričo vojnih dogodkov v Evropi začneja živo zanimati za usodo Falklandskih otokov;

da pričakujejo v Egiptu sestavo koalicijske vlade;

da je po vesteh »Illustration Fortune« 49 odstotkov Američanov pripravljenih izvoliti Roosevelta še enkrat za državnega glavarja;

da je zdaj v Lipskem odprta Gutenbergova razstava;

da namerava odstopivši predsednik japonske vlade knez Konoje, osnovati novo stranko na Japonskem;

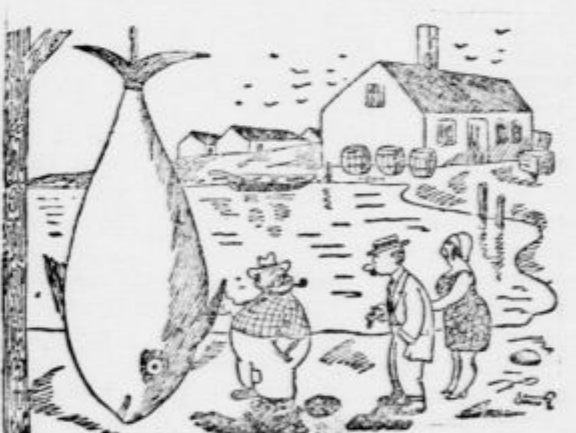
da se v španskem tisku nadaljuje gonja proti Franciji in Angliji;

da je na tovornem kolodvoru v Sevilji nastala eksplozija in je izbruhnil ogenj, ki je uničil več skladišč in 24 vagonov tovara.

A NEKDOTA

Neki znani zdravnik je tmel pacienta, ki je neprestano prebiral medicinske knjige in se skušal po njih tudi sam zdraviti. Nekega dne, ko se je mož spet postavil pred zdravnikom s svojim slabo prebavljnim medicinskim znanjem, ga je zdravnik posvaril: »Pazite se! Zgodil se vam lahko, da umrjete za kakšno tiskovno napako!«

VSAK DAN ENA

»In kaj napravite s tunami?«
»Spravljamo jih v skatle.«
»Koliko jih pa gre v eno skatlo?«
(»Berlinske Titende«)

Novi obraz Evrope in evropski jugovzhod

Zanimiv prikaz v vodilnem nemškem listu — Kakšno je doslej bilo prav za prav stališče Madžarske

Pod naslovom »V pričakovanju« objavila nemški list »Frankfurter Zeitung« zanimiv opis svojega budimpeštanskega poročevalca o trenutnem položaju na evropskem jugovzhodu. V njem citamo med drugim:

Velika evropska vojna je stopila v svoji poslednji in odločilni stadij, na evropskem jugovzhodu pa je še vedno mir... Jugovzhodne države so se zavarovale proti vmešavanju v konflikt s svojo nevtralnostjo, ki se je seveda na znanj različno manifestirala. Jugoslavija, Bolgarija in Rumunija so bile uradno najbolj abstraktno nevtralne, medtem ko je na primer Turčija stopila z anbarskim paktom v odnosu z zapadnimi velisilami, a Madžarska je vsmerjala svojo politiko na politiko osi Rim - Berlin. Toda tudi Turčija je s svojo rusko klavzulo vnesla v svojo zvezo važen pridržek. Na drugi strani pa sta madžarska naslonitev na osi Rim - Berlin in približevanje »nevojskovanju« sledili šele po nemških zmagah na zapadu, ko so madžarski listi pohiteli označevati Madžarsko celo kot zaveznico velisil osi Rim - Berlin...

K miru na evropskem jugovzhodu je v veliki meri pripomogla okolnost, da so se dozdevne močne opozicije zapadnih velisil na tem področju izkazale kot nerealne, medtem ko je nemški vpliv izhajal iz dveh činiteljev: tesnih gospodarskih odnosov in odločne volje Nemčije, da se vojna ne razširi na to področje. Poleg Nemčije je stala tudi Italija, pri kateri ni niti vstop v vojno spremenil njene želje, da ostane Balkan izven vojne, ker je bil ta italijanski interes že od vsega začetka vezan na nemški uspeh v sedanji vojni. Med velisili, ki hočejo mi rna jugovzhodu, spada seveda tudi Rusija, ki je namesto zapadnih velisil žela velike uspehe na tem prostoru. To je novi položaj, ki ga na evropskem jugovzhodu upoštevajo.

Seveda ne smemo pozabiti, da vojne še ni konec. Kakor smo sicer prepričani v končno zmago, se vendar naše misli vsmerjajo za sedaj predvsem na naš bližnji boj z Anglijo. Toda nova spoznanja vodijo misli jugovzhodnih evropskih držav že precej naprej: one se pečajo z vpraša-

njem bodoče nove ureditve Evrope in vlogi, ki je pri tem njim odmerjena. Že stopajo sedaj v ospredje vsa ona vprašanja, ki so bila potisnjena v ozadje, dokler je še obstajala vojna nevarnost. Bolgarska vlada si že prizadeva, da bi bili njeni interesi pri novi ureditvi Evrope zavarovani. Madžari že pišejo, da je zasedbo Versaja po nemških četah padel ne le ves versajski sistem, temveč tudi trianonski diktat, kar seveda oživlja madžarsko revizionistično propagando. Tudi Rumuni se žele vključiti v novi red.

Razen zunanje političnih vprašanj pa stopa tudi notranja politika jugovzhodnih držav v novo fazo. Doslej mirni jugovzhodni kotiček se tako bliža spet živahnejši in zanimivejši fazi...

★ Budimpeštanski vladni organ »Pester Lloyd« takole nakazuje v uvodniku trenutni položaj Madžarske:

»V madžarski položaj v sedanjem svetovnem dogajanju ne more dvomiti noben opazovalec, ki je s pozornostjo zasledoval razvoj madžarske politike. On je odločen po onih načelih, ki se jih je Madžarska od konca svetovne vojne dalje nezmotljivo držala. Na prvem mestu med temi načeli je zvestoba onemu prijateljstvu, ki družbi Madžarsko z našim rajhom, našim vojnim zaveznikom, kakor tudi z močeno Italijo velikega prijatelja madžarskega naroda Mussolinija.«

List navaja nato s citati iz svojih članov vse dosedanje obdobje madžarskega naroda za akcije nemške vojske ter odklanja podtikanje, da bi se bila Madžarska dokončno odločila za politiko osi Rim - Berlin šele po poslednjih nemških uspehih v Franciji. Tu pripominja: »Že ob začetku vojne je Madžarska izjavila, da njeno zadržanje ni nevtralnost, temveč nevojskovanje. Madžarska je torej odklonila stališče ravnodušne, na obe strani se priljučujoče nevtralnosti: ona je že vse od začetka vedela, kakaj prav za prav gre v tem velikem dvoju, in na kateri strani se vodi borba za ureditev, ki pomeni tudi za nas odstranitev zgodovinskih krivic in zla.«

BELEŽKE

Pogreb dr. Milivoja Dežmana

Včeraj dopoldne se je zbrala pred mrtvašnico na Mirogoju elita zagrebške družbe, da izkaže poslednjo čast dr. Milivoju Dežmanu. Poleg podbana dr. Krbka, zagrebškega župana M. Starčevića, prosvetnega predstojnika prof. Skornjaka, predsednika Jugosl. akademije dr. Bazale so bili prisotni predstavitelji vseh ostalih oblasti, javnih korporacij in kulturnih društev. Posebno številno so bili navzočni zdravniki, novinarji in pisatelji, ki so vsi izgubili v pokojniku svojega vzornega tovariša. Mirno lahko rečemo, da se je okrog krste dr. Dežmana zbral ves kulturni Zagreb.

Po obredih, ki jih je opravil župnik cerkve sv. Marka msgr. dr. Rittig, je prvi spregovoril predsednik zagrebškega PEN-kluba dr. Branimir Livičević, ki se je poslovil od pokojnika v imenu književnikov. Za hrvaško zdravništvo je govoril dr. Vladimir Čepulic, za sanatorij Brestovac, ki ga je utemeljil dr. Dežman, pa njegov ravnatelj dr. Kuzma Tomašić. Oba zdravnik sta poudarjala edinstvene zasluge, ki si jih je pridobil ta pesniško čudeti in novinarsko delujoči zdravnik za boj zoper tuberkulozo v letih, ko je bilo treba na tem polju orati ledino. Nato je govoril v imenu Društva hrvaških književnikov njegov tajnik Vladimir Kovačič, v imenu Novinarskega društva banovine Hrvatske pa podpredsednik Jan Tortič.

Po teh govorih se je razvil dolg spreved na pokopališče, kjer je dobil dr. Dežman pod arkadami okraj grobnice bratov Radičev svoj poslednji dom. Tu se je v imenu ožjih tovarišev in sodelavcev poslovil od novinarskega voditelja »Tipografije« glavni urednik »Jutarnjega lista« in književnik Josip Horvat, ki je z ganljivimi besedami še enkrat plačljivo orisal pokojnikov osebnostni profil in njegov pomen za hrvaško narodno življenje. S tem govorom je bila pogrebna slovesnost zaključena.

Na pogrebu je zastopal Novinarsko zvezo kraljevine Jugoslavije njen podpredsednik dr. Branko Sokolič. Liste konzorcije »Jutra« je na pogrebu zastopal Božidar Borko, ki je obenem zastopal ljubljansko novinarsko organizacijo.

Konferenca v vladi

V sredo so se v okviru vlade vršile živahne ministrske konference. Dopoldne je bil predsednik vlade sprejet pri knezu namestniku v avdienci, popoldne pa je imel daljši sestanek z dr. Mačkom. Dr. Maček je imel sestanek s finančnim ministrom dr. Šutejem in z ministrom dr. Konstantinovičem. Razpravljali so že tudi o pripravah za nove proračunske dvajsetine. Zvečer se je dr. Maček vrnil v Zagreb.

Obnova naših diplomatskih stikov z Rusijo

Po dosedanjih obvestilih odputuje naš novi poslanik v Moskvi dr. Milan Gavrilović v nedeljo zjutraj preko Bukareste na svoje mesto. Z njim potuje tudi celokupno osebje novega poslanstva, ki ga bodo sestavljali en svetnik dva tajnika ter nekaj arhivskih in pisarniških uradnikov. Za svetnika našega moskovskega poslanstva je imenovan svetnik zunanjega ministrstva Vladislav Matković, ki je bil član naše gospodarske delegacije v Moskvi.

Kdo bo novi šef zemljoradniške stranke

Z imenovanjem dr. Milana Gavrilovića za poslanika v Moskvi je postalo kakor smo že včeraj zabeležili aktualno vprašanje, kdo bo bodoči šef zemljoradniške stranke. Ožji glavni odbor stranke je sklical za nedeljo dopoldne sejo širšega glavnega odbora, na katero so pozvani tudi senatorji, bivši na-

rodni poslanci in drugi prvaki stranke. Kakor se zatrjuje, stranka ne bo izvolila novega predsednika, temveč bo postavila dr. Gavrilovića kot šefa stranke namestnika, ki bo vodil stranko, dokler se bo dr. Gavrilović nahajal v inozemstvu. Najbrž bo to senator dr. Tupanjanin.

Dr. Maček o odnošajih med južnimi Slovani

Predsednik HSS dr. Maček je dopisniku sofijske »Zarje« razložil svoje mišljenje o razmerah in o usodi južnih Slovanov. »Slovani sploh in južni Slovani še posebej so — je dejal dr. Maček — izključno kmečki narod. Kmečki narodi pa niso nikdar bojevit. Oni se držijo načela: tujega ne zahtevamo, svojega ne damo. To velja tudi za južne Slovane, med katerimi so gotovi spori in razlike. Jaz verjamem, da te spore lahko rešimo sami med seboj. Mi urejamo odnose med Hrvati in Srbi na kmečkih temeljih ter želimo in verujemo, da se bodo na teh temeljih uredili tudi odnošaji med Srbi in Bolgari. To je zaenkrat vse, kar vam morem reči.«

Hrvatske proslave

Na Hrvatskem se te dneve vršijo velike proslave. Na dan sv. Janeza Krstnika je praznoval svoj god ban dr. Šubišić. Zagrebška filharmonija, gledališki zbor in organizacija HSS so mu pred banko palačo priredili koncert in listi so proslavljali god hrvaškega bana ter mu izražali vdanost hrvaškega naroda.

Rojstni dan predsednika HSS in narodnega voditelja dr. Mačka se bo proslavil prihodnji mesec dva dni. V Zagrebu je ustanovljen slavnostni odbor, ki pripravlja obširen program za svečanosti v hrvaški prestolnici in po ostalih hrvaških krajih. Tudi v vseh srezih so organizirani posebni odbori, ki bodo izvedli proslavo.

Konec tega meseca, na praznik sv. Petra in Pavla pa se vršijo po Hrvatskem svečanosti v spomin 1300letnice pokristjanjenja Hrvatov. Te svečanosti imajo predvsem cerkveni okvir, vendar sodelujejo pri njihovi organizaciji tudi posvetna društva. Središče praznovanja bodo zlasti vse one cerkve, ki so posvečene sv. Petru.

Od besed k dejanjem

List znanega beograjskega vseučiliškega profesorja dr. Ilića, »Napred«, razpravlja o nedavnih izjavi predsednika vlade gosp. Cvetkovića, podani na skupščini Jugorasa v Beogradu. Na tej skupščini se je gosp. Cvetković kot predsednik Jugorasa izjavil

Sodna razprava proti Jankoletu

Ljubljana, 26. junija
Tretji dan sodne razprave je izpolnilo še zmerom zasliševanje prič, bili pa so zaslišani tudi nekateri izvedenci. Tako sodniki kakor tožilec in branilec so se decela poglabili v obsežno gradivo obtožnice in se je danes razvijala razprava dosti bolj živahno. Obtoženi Jankolec je pri svojem zagovoru neutrudljivo prožen. Na mizi pred seboj ima razloženih vse polno aktov, zapisnikov, bilancnih knjig. Ponovno sega priča v besedo, stavlja vprašanja in se obrača na sodnike, ter zavrača posamezne očitke obtožnice, odnosno obremenitve izpovedi prič. Osrednja nit Jankoletovega zagovora je ta, da bi dokazal svojo resno voljo sanirati banko in pošteno poravnati vse dolgove. Sodišču je predložil tudi podrobno izdelani načrt za sanacijo z obširno pismeno razlago.

O možnosti oziroma verjetnosti takšne sanacije se je razpravljalo ves dan. Nekateri priče, med njimi odvetnika dr. Skaberne in dr. Knaflič, niso izključevali možnosti, da Jankolec ne bi poizkušal banko sanirati in tudi za omenjeno množestvo finančno skupino je bilo že od več strani

proti kapitalističnemu družabnemu redu, zahteval pravičnejšo razdelitev dobrin in socialno nivelizacijo v vsakem pogledu. »Napred« podčrtava, da bi na osnovi te izjave bilo skleniti, da vodilne osebnosti današnjega političnega življenja kažejo izvestna ekonomska in socialna naziranja. ki se zelo razlikujejo od dosedanjega kapitalističnega gospodarskega in socialnega reda. Izjava g. Cvetkovića je sigurno v skladu s splošnimi potrebami naroda in splošnim občutkom današnjih generacij. toda veliko vprašanje je kako velika je praktična razdalja med teoretičnim socialističnim stališčem gosp. Cvetkovića in konkretno državno socialno politiko, na katero ima g. Cvetković na svojem položaju pomemben vpliv. Očitno se niti današnje stanje našega socialnega zakonodajstva, niti obremenitev kapitala v gospodarskem in socialnem življenju še ne krijejo z mislimi, izraženimi v govoru g. Cvetkovića.

To dejstvo — zaključuje »Napred« — ne zmanjšuje važnosti Cvetkovićeve izjave, nasprotno, ono le dokazuje, da se mora država socialna politika usmeriti v nov pravec. Logično izhaja iz govora gosp. Cvetkovića, da se je treba takoj lotiti teh reform in to popolnoma iskreno.

Še ena nevarnost

Glasilo dekana Škerbeca ima v teh težkih dneh še posebne skrbi. Po deželi so baje zopet pričeli strašiti adventisti, ki se skušajo vtihotapiti v naše vasi. Gospod dekan pravi o tem:

»Dobro je, da so ljudje na toliko splošno poučeni, da znajo ločiti resnico od zmot. Vedo, da so že same po sebi prepovedane knjige in slike, ki nasprotujejo katoliški veri ali naravnosti, pa tudi od nekatoličanom prirejene izdaje sv. pisma. Kazi izobčenja zapade, kdor bi izdal odpadnike, krivoverse ali razkolniške knjige, ali pa jih vedoma brez dovoljenja hranil in čital. Adventistične zmotne o sv. pismu morejo biti nevarne in škodljive zlasti ljudem, ki se že itak odtegujejo cerkvenemu življenju in so zato močno nevedni v resnicah svete vere.«

Za negovanje kulturnih stikov z Rusijo

Zagrebški listi poročajo: Skupina javnih delavcev z raznih področij je dala pobudo za ustanovitev društva prijateljev Sovjetske Rusije v banovini Hrvatski. To društvo naj bi imelo podobne naloge kakor druga društva, ki pospešujejo kulturne stike z drugimi narodi. Glede na aktualnost take organizacije v sedanjih časih, je poseben pripravljajni odbor že pripravil načrte pravil novega društva, ki bodo v najkrajšem času predložena oblastem, da jih odobri.

Ulični napisi v Pragi

Po sklepu protektoratne vlade je Praga prošli teden dobila nove ulične napise, ki bodo po uradnih ugovoritvah v skladu s sedanjim političnim položajem ter ne bodo v ničemer več spominjali na preteklih dvajset let. Napisi so nemško-češki. Na prvem mestu je nemški napis v gotici, na drugem češki v latinici. Pred vsemi drugimi so bili odstranjeni ulični napisi, ki spominjajo na borbo českoslovaških legij v dobi svetovne vojne kakor: Verdunska, Pariska, Arraska, Chalonska ulica itd., dalje one, ki spominjajo na ruska bojišča pri Zborovu in pri Bahmaču, izginili pa so tudi nazivi po Hooverju, Washingtonu, Leturju in Masaryku. Namesto njih so v Pragi sedaj ulice: Monakovska, Norimberška, Berlinska, Pruska, Vogeska, ulica Vzhodne marke, Ardenska, dalje Blücherjeva, po starem maršalu Blücherju iz Napoleonovih vojn itd. Ulice so dobili tudi Rihard Wagner, Friderik Veliki, Bismarck, baron von Stein in Andrej Hofer.

Sprememba se je najprej izvršila v notranjem mestu, nakar se bo postopoma razširila na vse strani do predmestij.

Zbor rezervnih oficirjev v Ribnici

V torek zvečer je bil v Oficirskem domu v Ribnici zbor rezervnih oficirjev za kočevski in ribniški okraj. Zbora se je udeležilo tudi mnogo aktivnih oficirjev s polkovnikom Pajom na čelu. Sestanek je vodil dr. Lavrič. Glavno poročilo je imel predsednik propagandnega odbora rezervnih oficirjev za dravsko banovino rezervni kapetan dr. Vrhunec, ki je pojasnil namen združenja in podčrtal naloge, ki se postavljajo danes rezervnim oficirjem jugoslovenske vojske.

V zastopstvu komandanta divizije je pozdravil zbrane rezervne oficirje njegov pomočnik brigadni general Kukavičič, ki je v sijajnem, izčrpnem govoru orisal dolžnosti jugoslovenskega oficirja, zlasti v sedanjih veljupomembnih časih. Soglasno je bilo sklenjeno, da se osnuje za Kočevje in Ribnico posebno poverništvo ljubljanskega pododpora Uduženja rezervnih oficirjev ter je bil za predsednika izvoljen dr. Lavrič. Po končanem zborovanju se je vršil v Oficirskem domu družabni večer, ki je združil v iskrenem tovarštvu rezervne in aktivne oficirje.

Iz Celja

— Akcijski odbor za rešitev Aškerčeve domačije v Ljubljani je poslal podpisane poverjenstvu dopis, v katerem se iskreno zahvaljuje za sodelovanje pri tej akciji članom poverjenstva, nabiralkam in darovalcem prispevkov spripombo, da so vsi sodelavci in darovalci s celjskega področja vključeni v Aškerčevi spominski knjigi pod št. 23-24-a in da denarna zbirka iz Celja relativno ena največjih. Celjsko poverništvo je v prvi vrsti s pomočjo marljivih narodnih dam nabralo skupaj 9.513 din in je po odbitku minimalnih stroškov 191.50 din poslalo akcijskemu odboru v Ljubljano znesek 9.321.50 din. Poverništvo se iskreno zahvaljuje vsem sodelavcem in darovalcem, ki so pripomogli k dosegu tako lepe zbirke, s katero se je Celje uvrstilo v prve vrste onih, ki so znali prav ceniti započeto plemenito akcijo in ki so s tem pokazali svojo veliko narodno zavest in hvalečnost našemu velikemu pesniku Antonu Aškercu. — Za celjsko poverništvo: dr. Jože Bavdek.

Primarij dr. STEINFELSER NE ORDINIRA DO 11. JULIA

— Glavna turistična sezona se pričenja sedaj v naših planinskih predelih. V Savinjskih Alpah so sedaj oskrbovane že vse planinske kočice, pripravljene za sprejem množestvenih posetnikov. Logarska dolina ima kot izhodišče mnogih planinskih tur ugodne avtobusne zveze s Celjem in Ljubljano. Za planince, ki se izkažejo z legitimacijo, velja pri vožnji z avtobusi 25-odstoten popust. Ugodnosti so deležni planinci tudi v planinskih kočah. Vse kočice, n. pr. Piskernikovo zavetišče in Aleksandrovo dom v Logarski dolini, Frischaufovo dom na Okrešlju, Kočevkov dom na Korosčici, Mozirski in Celjska kočica, nudijo posetnikom tudi priložnost za daljše bivanje. Za nedeljske izlete v Savinjsko dolino in okoliška pogorja je ugodna uporaba izletniškega vlaka, ki vozi iz Celja ob 4.44 in na povratku prihaja v Celje ob 21.45. Zjutraj in zvečer ima ta vlak v smartnem ob Paki tudi zvezo s poštnim avtobusom preko Mozirja v Logarsko dolino. Zveza je prikladna za obisk Mozirske kočice na Golteh. Izletniški vlak omogoča tudi ugodno zvezo z železniškima postajama Misljinec in Dovžani kot izletniškima izhodiščema na zapadno Pohorje.

— Nacionalni amaterski šahovski turnir v Celju. Dne 11. avgusta se bo začel v Celju 17. nacionalni amaterski šahovski turnir Jugoslavije, ki bo trajal okrog 20 dni. To veliko šahovski prireditel bo organiziral Celjski šahovski klub ob svoji dvajsetletnici.

— Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in celjski srez bo v torek 2. julija ob 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

— Upokojeno učiteljstvo iz Celja in okolice se sestane v četrtek 4. julija ob 16.17 v gostilni pri Robleku v Žalcu. V primeru zadostnega števila udeležencev bo tov. Vrečer govoril o kulturni zgodovini trga Žalca.

— Na narodni šoli v Laškem bo v petek 28. in soboto 29. t. m. razstava ženskih ročnih del. Med drugim bodo razstavljeni tudi volneni izdelki za vojake.

— Dve žrtvi napadalcev. V trešnjicah pri Konjicah so fantje v nedeljo s kolli napadli dinarja Antona Stebleta iz iste vasi in ga hudo poškodovali po glavi, rokah in životu. V ponedeljek je neki fant zagnal kamen v 19-letnega dinarjevega sina Ernesta Povaleja iz Bodreža pri Grobelnem in mu težko poškodoval koleno. Oba poškodovanca se zdravita v celjski bolnišnici.

— Nesreča pri delu. V torek je jamski voziček pri delu stisnil 19-letnega rudarja Vincenca Führerja iz Rogaske Slatine in mu hudo poškodoval desno nogo v gležnju. Führerja so prepeljali v bolnišnico.

— Zdravniško dežurno službo za člane OUZO bo imel v soboto 29. t. m. zdravnik dr. Drago Mušič na Cankarjevi cesti, v nedeljo 30. t. m. pa zdravnik dr. Drago Hočevar v Kolenčevi ulici.

Iz Maribora

— Pregled uniforme in vojne opreme rezervnih častnikov bo 9. in 10. avgusta ob 10. v Gambrinovi dvorani. Vsi v Mariboru bivajoči rezervni častniki in vojaški uradniki se morajo osebno javiti predsedniku naborne komisije. Pregledana bo uniforma, ki so jo dobili rez. oficirji od države, in pa vojna oprema, ki si jo morajo nabaviti sami po seznamu, ki so ga prejeli. Rez. oficirji, ki pripadajo po pristojnosti mariborskemu vojnomu okrožju, pridejo k pregledu uniforme z uniformo in vojno opremo 9. avgusta, rez. oficirji in voj. uradniki ostalih vojnihi okrožij pa 10. avgusta.

— Redni nabori za mesto Maribor bodo 5., 6., 7. in 10. avgusta v Gambrinovi dvorani, vsakokrat ob sedmih zjutraj.

— Abrahamovo. Na svoj krekpa in čvrsta ramena si je naložil peti »križ« ugledni tezenski pekovski mojster in posestnik g. Hinko Čelan. Slavljenec, ki marljivo deluje v naprednih vrstah, se je 1918 med prvimi odzval pozivu generala Maistra. Vrlom slavljenicu želimo tudi v nadaljnjih desetletjih obilo sreče!

— MOŠKO PERILO PO MERI — izdeluje ceneno in hitro
IVAN BABIČ, Maribor, Gosposka ul. 24

— Šahovske novice. Ob priliki prednoga V. kola šahovskega tekmovanja SK »Vidmarja« so bili doseženi sledeči rezultati: Certalič : Peče 1:0, Kuster : Lukeš jun. 1:0, Kukovec : Seneković 1:0, Sonan : Hvalič 1:0, Gerželj : Ketliš 1:0, Lukeš sen. in Marvin sta remizirala. Odigrani sta bili tudi prekinjeni partiji: Kuster in Peče sta dobila proti Ketlišu. Stanje po V. kolu je sedaj sledeče: Kuster 5, Gerželj 4 in pol, Kukovec 3 (1), Peče in Sonan 3. Prihodnje kolo bo v četrtek.

— Mladina tekmuje. Ob priliki telovadnega dne, ki ga je priredil naraščajski omed tezenskega Sokolskega društva, so se pokazali lepi uspehi tezenskih naraščajnikov, ki so skupno s poborskimi naraščajniki tekmovali v peterboju, ženski naraščaj pa v troboju. Pri moškem naraščaju si je priboril prvo mesto Bajec (Tezno), pri ženskem naraščaju pa Zoharjeva (Pobrezje), druga je D. Betriani (Tezno). Tudi pri balkanski štafeti in pri odbojki je zmagal tezenski naraščaj. Jeseni bo ponovna tekma na poborskem sokolskem telovadišču.

— Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom OUZO in njihovim svojcem ima v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v soboto 29. t. m. dr. Ivan Turin, Maribor, Linhartova ulica 12, v nedeljo 30. t. m. pa dr. Alfonz Wankmüller, Franciskanska ulica 8-11.

— Tudi tatvine v znamenju časa, v zadnjem času v našem mestu spet množijo tatvine medeninarstih kljuk, ki jih skušajo tatinski zlikovci vnovič po cenil, ki v današnjih časih ni neznatna. V noči na sredo so sneli medeninarste kljuko z vrat na Koroski cesti 64 in v Pristaniški 8. Policija vneto poizveduje za svojevrstnimi specialisti.

— Mestna hranilnica v Mariboru, Spodnjašterska posojilnica in Mariborski kreditni zavod v Mariboru na Vidov dan t. j. v ptek 26. t. m. ne uradujejo.

— Z mesarskem nožem nad ženo. 31-letni Vinko Duha iz Metave je 23. marca t. l. navalil z mesarskim nožem na svojo ženo Marijo in jo težko poškodoval. Včeraj dopoldne pa je njegova žena ob priliki kazenske razprave milo prosila sodnike, naj prizaneajo njenemu možu. Mali kazenski senat je obsodil Vinka Duha na 20 dni strogega zapora.

— Novo vodstvo Mestne hranilnice. Predsedničnim je bila prva seja novoizvoljenega upravnega in nadzornega odbora Mestne hranilnice, ki sta ji prisostvovala tudi župan dr. Juvan in sreski načelnik dr. Šiška. Upravni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik F. Hrastelj, podpredsednik V. Grčar. V ožjem odboru za vodstvo poslov Mestne hranilnice so poleg predsednika in podpredsednika gg. dr. Lipold, Stabej in Saboty. Za predsednika nadzornega odbora je bil izvoljen inž. Urbanija, za podpredsednika upravnika pošte Maribor II Martin Setinec.

— V starokatoliški cerkvi bo na Vidovo ob 9. uri dopoldne vsa masa zadušnica za narodne žrtve Na Petrovo in Pavlovo ne bo službe božje v Mariboru, ker bo ista v Ptuj v Narodnem domu s pričetkom ob 9. V nedeljo 30. t. m. pa bo spet redna služba božja v Mariboru

SOKOL

Sokolsko društvo Novo mesto priredi drevi ob 20. uri v Sokolskem domu proslavo Vidovega dne z govorom in koncertom pomnoženega sokolskega orkestra z izbranim programom pod taktirko br. Srga Engelberta. Proslaviti želimo enake, ki so padli za svobodo Jugoslavije, katerih carstvo je in ostane pravica in svoboda. Pridite!

Javna telovadba z delno otvoritvijo Sokolskega doma kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Trnovem bo to soboto, 29. junija, ob 15.30 uri. Po sporedu bo velika narodna zabava. Sokol II. bo za dobro okrepila poskrbel tako, da bodo posetniki zadovoljni. Prebete se bo uporabili za delovno doma, ki je na jugovzhodu Ljubljane tako silno potreben. Vsi ste najlepše vabljeni, zato rezervirajte ta dan za Sokola II. (—)

Iz življenja na deželi Iz Krškega

k— Sokolsko društvo v Krškem ima vidovdanske proslave na večer pred Vidovim dnem točno ob pol 21. uri. Pozivamo vse pripadnike Sokola, da se proslave udeležijo.

k— Uduženje rezervnih oficirjev, pododbor v Celju, bo v kratkem ustanovil v Krškem sekcijo, zato naj se rezervni oficirji čimprej prijavijo.

k— Kopališče tujskoprometnega društva v Krškem so odprli 12. t. m.

Naše gledališče

O P E R A

Četrtek, 27.: Carmen. Red četrtek. Petek, 28.: Lucija Lammormoorska. Izven. Debut koloraturke Šlehanove in gostovanje tenorista Josipa Gostiča. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. (Zaključek operne sezone).

Drevi se bo začel v tej sezoni uprizorila velika štiridejanska Elzetova opera »Carmen«, ki sodi med najbolj znana francoska drska dela. V naši uprizoritvi je žela letos izreden uspeh zavoljo skrbne glasbene priprave kapelnika dr. švare, odlične režije K. Debeve in najboljši zasedbe s Kogejev, Franciom, Jankom, Ribičev, Polajnarjevo, Poličev, Lupšom, Anžlovarjem, M. B. Sancinom v posameznih partijah. Enako dobro je rešil svojo nalogo tudi zbor pod vodstvom zborovodje Simonitija, dočim je za novo okusno inscenacijo poskrbel inž. arh. Franz, lepe, nove kostume pa je izdelala gledališka krojačnica pod vodstvom g. Remskarja in ge. Staničeve. Tako po zanimanju občinstva kakor po soglasni sodbi strokovne kritike, smemo šteti »Carmen« med najuspešnejše predstave letošnjega repertoarja. Predstava velja za abonente reda četrtek.

R A D I O

Četrtek, 27. junija

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi in poročila. — 7.15: Pisan venček velikih zvokov (plošče). — 12: Pisan drobšč (plošče). — 12.30: Poročila in objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski spored slovenskih skladateljev (radijski orkester). — 14: Poročila. — 18: Šramel »Škrjanček«. — 18.40: Slovensčina za Slovence. — 19: Napovedi in poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Koncert opernega baritonista g. Borisa Popova. — 20.45: Reproduciran koncert simfonične glasbe. — 22: Napovedi in poročila. — 22.15: V oddih igra radijski orkester.

Beograd 14.20: Jazz-glasba na orglah (plošče). 18.30: Koncert radijskega orkestra. — 19.40: Tamburški radijski orkester. — 21: Zbadljivke. — 22: Plesna glasba. — Zagreb 17.15: Koncert radijskega orkestra. — 20: Koncert Nade Serdozeve (sopran). — 20.30: Prenos koncerta mestne glasbene šole iz Osijeka. — Sofija 13.30: Glasba za ples in razvedrilo. — 18.4

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 2.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dupli in žetivne se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglaš se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Pisarniška moč

starejša, z večletno prakso zmožna slovenske in nemške korespondence ter knjigovodstva, dobi mesto na delu. Navedi vse dosežke službe. V poštev pridejo tudi absolutne dvodelne trgovske šole z odličnim uspehom. Nastop takoj, plača po dogovoru. Ponudbe na Aloma Company d. z. o. z., Ljubljana, Čopova ul. 1 prvi vhod. 16320-1

Ključavničarji

dobro zaposleni pri tvrdki Varšek, Domžale. 16315-1

Damsko frizerko

ali frizerja, prvoznostno moč potrebujemo. Nastop službe takoj. Začetna plača 1000 din. Ponudbe pošlji na naslov Salon Herbst, Kočevje. 16344-1

Fotograf

retušer, leica operater, koptist, dobi takoj mesto pri Foto Pelikan, Rogaska Slatina. 16343-1

Krojaškega

pomočnika za velike in male kose, sprejme takoj; Adlešič Peter, krajčar, Trbovlje. 16347-1

Za Slov. gorice

potrebujemo vinarsko družino z najmanj 4 delovnimi močmi. Prejemki znašajo po vinarski pogodbi: 200 din mesečno v gotovini za vinarska dela, prosto stanovanje, mes. 1 zl. in 100 l. sadijatev ter deputatno zemljišče. Izmeri 1 in pol ha in odpadajoča dno. Obširne ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj je poslati na oglašni odd. Jutra pod »Graščina«. 16349-1

Perfektno

gospodino iščem za francoske ure in konverzijo. Ponudbe na oglašni odd. Jutra pod »Graščina«. 16366-1

Mehanike

in ključavničarje sprejmemo takoj. Delavnica, Sv. Petra cesta 85. 16376-1

Mlajšo frizerko

perfektno v vodni ondulaciji, sprejemam za sezono v Ko-Op hotel Martuljek. — Predstaviti se in pogovore dajte Rožič, Celovška 79. Ljubljana. 16391-1

Brivskega

pomočnika mlajšega, sprejme takoj frizer, Šmartinska cesta 18. 16409-1

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Strojepisni pouk

(za časa počitnic). Večerni tečaj, oddelki od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščance. Tečaj od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po skitu. Novi tečaj se prične 2. julija. Šolnina najnižja. Največja strojna pisarnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Christofor učni zavod, Domobranska c. 15 telef. 48-43. 16290-4

Visokošolec

uspešno pripravlja za po-pravne izpite iz vseh realnogiinazijških predmetov. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 16362-4

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Stavben les

za zaklonišča, trame in deske ima napredaj po najnižjih cenah I. Oražem, Moste. 16319-6

Koža belega

medvedu izredno komad poceni napredaj. Dorothum ul. Miklošičeva 12. 15238-8

Zaradi selitve

ugodno prodam kompletno kopalnico, salonsko garnituro, omare, stave za pre-proge itd. Vprašati Kohler, Miklošičeva cesta 22/III, od 11. do 14. ure. 16094-6

Umetnostna obrt

(igrače in slično) išče mlajšega vpeljanega potnika. Ponudbe na Horvat Milan, Šoštanj. 16345-3

Otomane

poceni napredaj — PUC DANILO, Slomškova 9, Telefon št. 35-71. 16354-6

Dragocenosti

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah ČERNE - julevir Ljubljana, Wolfova ulica. 16391-1

ČERNE - julevir

Ljubljana, Wolfova ulica. 16391-1

Brivskega

pomočnika mlajšega, sprejme takoj frizer, Šmartinska cesta 18. 16409-1

Za WEEKEND

kupite najceneje zložljive vrtno fotelje, rožaste kreton in klot odeje, primerne zavese v raznih vzorcih pri: SEVER — MARIJIN TRG št. 2. V popravilo vzamemo tudi stare odeje.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob težki izgubi naše ljubljene mame, stare mame, tašče in tete, gospe

DEISINGER FRANJE

izrazili svoje sožalje, vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti in vsem darovalcem vencev in cvetja, se iskreno zahvaljujemo.

Maša zadušnica bo darovana v frančiškanski cerkvi v petek, dne 5. julija 1940. ob pol 7. uri.

ZALUJOČI OSTALI

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da je v torek 25. t. m. preminul v Zemunu gospod

Bruno Moser

veletrgovec z vinom, predsednik zveze veletrgovcev z vinom, rezervni oficir i. t. d.

v 47. letu starosti.

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek 27. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti, Moserova ul. št. 1, na katoliško pokopališče.

ZEMUN, dne 26. junija 1940.

ZALUJOČI RODBINI

MOSER, ING. DLOUHY

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Izredna prilika!

Več koles (damskih in moških) tudi sportnih, naifinca italijanska, skoto za vsako ceno napredaj. Sv. Petra cesta 85, dvorišče. 16377-11

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Skoro nov avto

limuzina znamke Opel Kapitana, je takoj napredaj. Tvernic A. Jarc, Maribor. 16301-10

Kupimo

rabljena motorna kolesa in automobile. Strojna delavnica, Ljubljana, Sv. Petra cesta 85. 16378-10

Bencin

je drug in trajna skrb, zato si pustite predelati Vaš avto na pogon z ogeljem. Strojna delavnica, Ljubljana, Sv. Petra cesta 85. 16375-10

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

215 orolov

prvoznostne obdelane in posejane zemlje v enem kosu z gospodarskimi poslopji vred je v neposredni bližini Osljeka napredaj. Cena 9500 din po orolu. Vse informacije daje Josip Galovac začasno v zdravilišču Slatina Radenci. 15990-20

Novo hišo

donosno prodam za 660.000 din ter kupim do 150.000. Ponudbe na oglašni odd. Jutra pod »Graščina«. 16132-20

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Otroški voziček

omaro za obleko in železen štedilnik kupim. Ponudbe na oglašni odd. Jutra pod »Graščina«. 16370-7

Kapital

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Hranilne knjižice

vrednostne papirje prodaje pri Bančno Kom. Zavodu, Maribor, Aleksandrova 40. 134-16

V najem

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Natakarica

želi prevzeti vinoč, buffet ali manjšo gostilno v sa-jem, točna in takojšnja plačila. Sposobna za obrat Dolaž Marija, Jurčičev trg 3/III, Ljubljana. 16384-17

Bela angor. mačka

je utekla z Hanske ceste, mesarija Dolinšek, Sliši na ime Peter. Najditelj naj javi na gornji naslov. 16389-27

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Opremljeno sobo

tepo, zračno, blizu Zvezde oddam 1. julija samo stal-nemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16352-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, zračno 2. 1 ali 2 postelja, od-dam poceni blizu tramvaja. Šiška, Cernetova 31/I, nad-vrata 3. Istotam sprejem postrežnico. 16381-23

Opremljeno sobo

oddam v centru takoj. Po-seben vhod. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16373-23

Opremljeno sobo

oddam 1. julij. Mestni trg 20, I. nadst. 15925-23

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Stroji

Beseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Strožnico

novi 180 X 1500 mm z vodilnim in vlačnim vretenom od špeditskega skladišča, prodam. — Ludvik Ileršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. 16407-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska

industrija pozor! Stiskalnice na vreteno (Spin presses) 45 mm vreteno novo, takoj poceni prodaja Ludvik Ileršič, Ljubljana. 16405-29

Kovinska